

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen

SLOVENEC

Nagradno srečanje „Slovenec“
KUPOVALCI Odrsek z rdečim
slogom spravite! — 50 ODRSEKOV
Vam daje pravico, da se udeležite
nagradnega srečanja. Rednim
naročnikom odrekov ni treba!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Rimski obisk

Obisk fűhrerja v Rimu, ki mu je dal Mussolini tak sijajen blesk, da svet doslej še ni videl enakega, odmeva tudi v evropskih diplomatskih pisarnah, kjer ugibajo, ako mogoče že ne vedo, kakšen realen političen pomen se skriva za to čarobno dekoracijo. Eni menijo, da se bo ob tej priliki tako zvala os Rim—Berlin skovala še trdneje, kar naj bi pomenilo odgovor na nedavno londonsko konferenco, na kateri se je politično prijateljstvo med Anglijo in Francijo podkrepilo z vojaško zvezo, ki naj Nemčijo svari pred pretiravanjem močnega položaja, ki si ga je pridobila s priključitvijo Avstrije. Drugi so prepričani, da je hotela Italija obisk nemškega razvoja izraziti predvsem za to, da pokaže Nemčiji vojaško moč Italije in trdno voljo italijanskega naroda, s katero mora resno računati vsak, kdor želi v Evropi uveljaviti svoje politične zamisli in načrte, pa naj bo to kdorkoli. Tretji pa spet sodijo, da je politika osi Rim—Berlin dosegla svoj višek in da zlasti zadnji dogodki v Srednji Evropi, v kateri je iz poverljajske Nemčije čez noč postala Velika Nemčija, nikakor ne kažejo na to, da bi mogli slavnostni dnevi v Italiji imeti kakšen večji in širši rezultat nego nekoliko bolj naglašeno potrditev obstoječega prijateljstva. Ne manjka pa tudi glasov, iz katerih se odraža želja in upanje, da se bo os Rim—Berlin po hudi obremenitvi, ki jo pomeni Anschluss, morala zlomiti in da rimske svečanosti neizogibnost takega razvoja, ki vzbuja melanholična čustva, psihološko le podčrta.

To so vse ugibanja in le dejanski potek mednarodne politike v bližnji bodočnosti bo pokazal, katero je pravo. Gotovo je to, da se je os Rim—Berlin zvala na podlagi skupnih interesov Italije in Nemčije, ki sta se obe čutili zapostavljeni, ena zato, ker je bila v svetovni vojni do tal premagana in ponižana, druga zato, ker kot zaveznica zmagovalcev ni dobila tega, kar si je kot država, ki predstavlja velesilo, za svoj bodoči razvoj želela. Bila je torej tako zvana politična konstelacija, ki je obema državam velela, da se zblizata zato, da branita skupne realne interese, značaj prisrčnosti pa je to sodelovanje dobilo po svetovnonazorni sorodnosti med obema režimoma, ki sta zgradila bariero proti boljševizaciji Evrope. Izven območja teh interesov, od katerih je eden sluščen, drugi pa zgolj ideološke narave, pa gre sta ti dve državi lahko tudi vsaka svojo pot, in če bi se ustvaril v Evropi položaj, ki bi v zadostni meri zadovoljil nacionalne cilje in težnje ene ali druge od obeh, bi popolno politično sodelovanje med njima lahko izgubilo več ali manj svoj smisel. Italija je neposredno po vojni dolgo vzdrževala prisrčno zvezo z zapadnima velesilama, čeprav se ni čutila z njima enakopravno, in v letih 1934—1935 se je zdelo, da se bo fašistična Italija popolnoma pridružila politiki, ki je prišla do izraza na konferenci v Stresu, ki je med drugim tudi demonstrativno sklenila, da bo varovala neodvisnost Avstrije v Srednji Evropi. Preloma te politike ni bila kriva Francija, ki je potek abesinske vojne spremljala s tihiimi simpatijami celó takrat, ko se je Anthony Eden posrečilo, da prisili članice Zveze narodov do sankcij proti Italiji. Kljub temu, da je Mussolini z lastno močjo vse ogromne težave zmagal in ustanovil kolonialni imperij, je bil v tej borbi trenutke, ko bi bila Italija lahko izgubila igro, če bi bila Nemčija hotela povrniti Italiji njeno politiko v Stresu in se pridružiti fronti proti fašizmu. Nemčija pa tega (v svojem lastnem interesu) ni storila, ampak je 24 ur po sklenitvi ženevskih sankcij vkorakala v demilitarizirano cono na zapadu, nakar so zapadne velesile doživele v borbi proti Italiji svoj končni diplomatski poraz, ker so morale obrniti vso svojo pozornost na Reno. Zdaj šele je prijateljstvo med Italijo in Nemčijo došlo svoje tople srčno noto, možnost zopetnega zblizanja med Italijo in zapadnima velesilama pa je leta 1936 končno pokopala francoska ljudska fronta, ki je zunanjo politiko Francije popolnoma naslonila na svojo demo-boljševistično ideologijo in s svojim stališčem v španski državljanski vojni pritirala evropski politični položaj skoraj do vojne med demokratično in avtoritarno skupino držav v Evropi.

Ob obisku nemškega državnega vodje v Italiji, ki po svoji neposrednosti pomeni zahvalo Nemčije Mussoliniju za njegovo lojalno vitesko zadržanje usodnega 12. marca letošnjega leta, ko je na ljubo prijateljstvu, ki ga je skovala abesinska afra, zrtvoval obstoj neodvisne avstrijske republike, je nastalo vprašanje, ali je os Rim—Berlin še ohranila svoj pomen kot zveza skupnih realnih interesov na vsej črti, potem ko je Anglija te dni po zaslugi Chamberlaina svojo politiko z ozirom na Italijo temeljito preokrenila in ko je vsak dan bolj utemeljeno pričakovanje, da se sklene sporazum tudi med Italijo in Francijo, ki je pod vodstvom Daladiera vrgla s svojega krova ideološki balast ljudske fronte in se z vojaško alianco z Anglijo okrepila tako, da gotovo ne bi bilo več modro in dalekovidno, če bi hotel kdo to dejstvo prezirati. Nacionalni interesi in težnje Italije, o katerih se sme z vso upravičenostjo reči, da se pod Mussolinijem ogibljejo vsakega pretiravanja in nereálnih utvar, bi bili po zopetnem navezanju tesnejših stikov z zapadnima demokracijama danes lahko v zadostni meri zadovoljeni, tako da bi imela Italija interese na Nemčiji v toliko, v kolikor ga mora imeti vsak pameten politik, da se izpolnijo njene upravičene težnje po gospodarskih resursah izven Evrope, kjer je svojčas imela svoje kolonije ki bi mednarodni politični razvoj res dosegel to točko, bi se napetost v Evropi znatno, če ne popolnoma polegla, in obe osi evropske politike bi ne tekli več narazen, ampak bi mogli ustvariti skupaj ravnovesje, ki bi za dolgo časa moglo zagotoviti mir. Če stvari resnično stoji tako in če nikjer ne obstoja nobena težnja po osvojitvah ali kombinacijah, ki bi mogle to ravnovesje motiti, potem ni težko uginiti, čemu naj služi sestanek v Rimu, ki ga more v tem primeru pozdravljati z upanjem na boljšo bodočnost in sigurnost ves svet. Z italijanske strani imamo v tem oziru čisto

Posvet zunanjih ministrov držav Male zveze se je pričel

Slovesen sprejem zun. ministra Jugoslavije in zun. ministra ČSR v Sinaji

Bukarešta, 4. maja. AA. Dr. Stojadinović in dr. Krofta sta se davi pripeljala z istim posebnim vlakom v Sinajo. Na slavnostno okrašeni postaji ju je pozdravil romunski zunanji minister Petrescu s civilnimi in vojaškimi visokimi funkcionarji. Sprejemu so prisostvovali tudi mnogoštevilni domači in tuji častniki. Ko je Petrescu končal svoj kratki pozdravni govor, v katerem je želel visokima gostoma dobrodošlico ter vzkliknil »Živela Jugoslavija!« »Živela Českoslovaška!« so vsi prisotni ponovili za njim vzklika in navdušeno pozdravili visoka gosta. Na njegov govor je odgovoril predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović ter vzkliknil »Sretna Roma Mare!« kar je povzročilo nove ovacije.

Dr. Stojadinović in dr. Krofta sta se pripeljala v spremstvu jugoslovanskega in českoslovaškega poslanika in sta s postaje krenila v hotel Palace, kjer bosta stanovala. Na vsej poti je velika množica, med njimi posebno mnogo mladinskih organizacij, navdušeno pozdravljala zastopnike obeh prijateljskih narodov.

Ob 10.15 sta se predsednik jugoslov. vlade in českoslov. zunanji minister vpisala v dvorno knjigo, nato sta pa obiskala Mirona Cristea, ki se je davi pripeljal v Sinajo, kjer bo ostal ves čas obiska visokih gostov.

Ob 10.45 se je začela prva seja stalnega Sveta MZ pod predsedstvom Comnena Petresca.

Danes se je pripeljal v Sinajo francoski poslanik v Bukarešti Thierry. Tu bo ostal ves čas, ko bo zasedal stalni Svet MZ. Sporočil bo prisotnim državnikom najnovejšo informacijo o londonskih razgovorih, ki so za Malo zvezo največjega pomena.

Druga seja Sveta MZ bo drevi ob 17. tretja v četrtek ob 10.30 in četrta jutri ob 17. Nato bo izšlo uradno poročilo stalnega Sveta MZ.

Bukarešta, 4. maja. AA. (Havas). Vsi listi poudarjajo veliki pomen zasedanja stalnega Sveta MZ v Sinaji. »Curentul« prinaša uvodnik o osebnosti predsednika jugoslovanske vlade dr. Milana Stojadinovića. »Timpul« pa pravi, da bo rezultat sinajske konference vnovič potrdil prijateljstvo med tremi državami.

Sinaja, 4. maja. AA. Po odhodu iz dvorca Peles, kjer se je vpisal v dvorsko knjigo, je danes dopoldne predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović obiskal Nj. svetost patriarha Mirona, predsednika romunske vlade. Ob 13 je patriarh Miron vrnil predsedniku jugoslovanske vlade dr. Stojadinoviću obisk v njegovih prostorih v hotelu »Palace«.

Češki list poziva k pogajanjem z Madžarsko

Praga, 4. aprila. b. Vsi jutranji listi brez razlike obširno komentirajo današnji sestanek ministrov držav Male zveze v Sinaji, ki mu pripisujejo velik pomen zaradi zadnjih dogodkov. »Narodni list« pišejo med drugim, da je za nadaljnji razvoj Srednje Evrope potrebno, da se čimprej končajo pogajanja z Madžarsko, ker imajo vse države Srednje in Vzhodne Evrope pred seboj nalogo, da svojo politiko prilagodijo največjemu dogodu zadnjega časa, t. j. priključku Avstrije k Nemčiji. V interesu evropskega mira je, da vodijo posamezne velesile skupno politiko napram Nemčiji. Za to govorijo gospodarski interesi v Srednji Evropi, ki ne morejo napredovati brez so-

Sinaja — grad Peleš, kjer se shajajo zunanji ministri držav MZ

delovanja, ki ga zahteva zemljepisna lega in zgodovinska tradicija. Skupno sodelovanje pa sili tudi na skupen postopek »Narodna politika« pa pravi, da bo konferenca v Sinaji potrdila potrebo skupnega nastopa držav Male zveze do vseh evropskih problemov, zlasti pa še do srednjeevropskih.

Hitlerjev obisk v Rimu

poteka točno po napovedanem redu

Danes je Hitler položil venec v grobnici italijanskih kraljev

Rim, 4. maja. b. Danes so se poleg uradno določenih svečanosti ob priliki Hitlerjevega obiska v Rimu pričela tudi pogajanja med nemškimi in italijanskimi državniki. Davi ob 9.50 je prišel šef italijanske vlade Mussolini v Beneško palačo v spremstvu grofa Ciana, Staracea, Alpieria in državnega tajnika v notranjem ministrstvu Bucarinia. Mussolini je s spremstvom odšel na Kvirinal, kjer ga je pričakoval v kraljevskem dvorcu nemški kancelar Hitler. Za njim so prišli nemški ministri von Ribbentrop, Hess, Gűbbels in Himmler. Po kratkem pozdravu sta se Mussolini in Hitler umaknila v posebni salon ter imela tam konferenco. Prav tako sta se umaknila v posebno sobo oba zunanja ministra grof Ciano in Ribbentrop ter razpravljala važne mednarodne probleme.

„Kakšno milo pa imate vendar? Šaj ne daje nobenih pen? Kakšno pa bo perilo? Vzemite vendar tisto dobro terpentinovo milo Zlatorog! To milo razvija gosto belo peno ter pere hitro in temeljito. In po pranju bo perilo snežno belo, voljno-mehko in duhteče.“

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

jasne izjave, iz katerih zlasti močno odseva velik pomen prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo posebno v sedanjem momentu Italijansko javno mnenje, ki, kakor znano, sodi jako realno in je zmožno skozi zunanji blesk videti resnični pomen političnih dogodkov in nastopov, poudarja ob priliki Hitlerjevega obiska veliko važnost italijansko-jugoslovanskega prijateljstva kot temeljnega zidu novega reda v Srednji Evropi. To ni samo laskavo za našo državo, ampak pomeni gotovo poudarjanje realne vrednosti tega prijateljstva, ki med Italijo in Jugoslavijo ustanavlja in ugotavlja, kakor pravi

me. Ostali nemški in italijanski ministri pa so se razgovarjali o vtihih, ki jih je zapustil Hitlerjev obisk na italijanski narod.

Ob 10.30 se je končal ducejev obisk pri fűhrerju. Duce in fűhrer sta počasi krenila po stopnicah in se pozdravila z nemškimi in italijanskimi ministri, ki so tam čakali. Ko sta Hitler in Mussolini zapuščala kvirinalsko palačo, je godba zaigrala državno himno tretjega rajha. Hitler in Mussolini sta se odpeljala v odprtem avtomobilu v družbi mnogih avtomobilov. Velika množica, ki se je zbrala pred Kvirinalom in po ulicah, kjer je imel kreniti sprejeto, je prirejala fűhrerju in duceju navdušene ovacije. Neprestano so se slišali vzkliki: »Heil Hitler!« Fűhrer se je kar najprišrečneje zahvaljeval in odzdravljaval z roko. Pot je držala od Kvirinala po najožjih ulicah starega Rima med nepreglednim špalirjem vojakov. V predvorju grobnice kraljevske družine so se zbrali zvesti čuvaji Panteonu s svojimi zastavami, posebno društvo upokojenih častnikov, ki so bili blizu pokojnim kraljem. Na trgu pred grobnico so stali v vrsti grenadirji sardinskega polka, najetarejšega polka v Italiji.

V Panteonu samem so čakali kaplan kraljevskega doma msgr. Peccaria, poveljnik rimskega armadnega zbora grof Sicilliani in trije nemški vojaški atašeji na prihod nemškega državnega poglavarja in predstavnika italijanske vlade, ki sta prispela ob 10.40. Medtem ko so čete izkazovale vojaško čast, je fűhrer položil na grob obeh kraljev velika venca in se vpisal v častno knjigo. Ob 10.15 sta fűhrer in duce s svojim spremstvom zapustila panteon in krenila proti spomeniku Nezanega junaka in k velikemu Narodnemu spomeniku. Na trgih pred tema spomenikoma na Corsu Umberto in v stranskih ulicah je stalo že od zgodnjega jutra na tisoče ljudi in čakalo na fűhrerja. Na Beneškem trgu samem so stale v vrsti štiri legije fašistične milice, prostor na velikih stopnicah Narodnega spomenika so pa zavzele organizacije nar.-soc. stranke iz Rima in okolice s svojimi zastavami. Pred spomenikom samim so stali častniki in delegacija italijanske oborožene sile ter fašistov v črnih uniformah s srebrnimi prepaskami in srebrnimi bodali.

Po položitvi venca na grob Nezanega junaka sta Hitler in Mussolini odšla v Litorsko pačalo, kjer je sedež fašistične stranke, da izkažeta spoštovanje padlim borecem fašistične revolucije. Velikanska množica ju je navdušeno pozdravljala. Državnika sta obhodila častno četo pred palačo, nato sta pa stopila v poslopje. Za njima so prišli ministri Starace, v. Ribbentrop, grof Ciano, Gűbbels, Himmler, Alfieri in Bufarini. Hitler je položil velik venec z rdečim trakom v znamenju kljukastega križa in z napisom Adolf Hitler. Potem so visoki gostje odšli s svojim spremstvom

znani Rino Alessi. skupne interese od Brennerja do Drave. Tromeja med italijanskim, jugoslovanskim in nemškim narodom v jeseniškem kotu pomeni, da čez te mejnike ne sme biti nobenega hegemonizma, kakor se je kazal in skušal uveljavljati pred vojno. Os Rim—Berlin more in mora politiko v teh mejah le utrjevati, in če je in bo temu tako, je dana ena možnost več, da se ravnotežje v Evropi stalno ustanovi in da moč na eni ter dobra volja na drugi strani premostita obstoječa nasprotja sil, ki, dasi ločene, lahko družno gradijo moč in blagostanje ter krščansko kulturo naše celine.

Dr. Korošec se zahvaljuje za častno meščanstvo in poklanja 10.000 dinarjev v dobrodelne namene

Belgrad, 4. maja. m. Notranji minister in zastopnik predsednika vlade, zunanje ministra in prometnega ministra gosp. dr. Korošec je dobil od ljubljanskega župana g. dr. Adlešiča brzojavno obvestilo o sklepu mestnega sveta, da je imenovan za častnega meščana mesta Ljubljane.

Na to obvestilo je gosp. minister dr. Korošec poslal ljubljanskemu županu g. dr. Adlešiču brzojavko naslednje vsebine:

»Iskreno se zahvaljujem Vam in vsemu mestnemu svetu za veliko počastitev, katero ste mi izkazali z izvolitvijo za častnega meščana mesta Ljubljane. Vedno mi je bil pri srcu napredek in razvoj glavnega mesta slovenskega. Tudi v bodoče se bom trudil, da bo bela Ljubljana ponos zadovoljne in srečne Slovence.«

Istočasno je gosp. minister dr. Korošec poslal mestni občini ljubljanski 10.000 din v dobrodelne namene.

po častnih stopnicah v častno dvorano palače, kjer je glavni tajnik fašistične stranke Starace podaril Hitlerju star vrč iz Apulije iz 4. stol., kjer je vrezana slika mladeniča s plaščem, okrašenim s kljukastim križem. Hitlerja je ta dar očitno prijetno presenetil. Nato sta Hitler in Mussolini odšla iz Litorske palače.

Danes popoldne je Hitler vrnil Mussoliniju v beneško palačo obisk in bil pri kosilu italijanskih suverenov. Popoldne sta Mussolini in Hitler prisostvovala sprejemu nemške kolonije v zgradbi nemškega poslanstva. Ob 4 popoldne sta se Hitler in Mussolini odpeljala v taborišče fašistične mladine pred letališčem Cento Celle. Prisostvovala sta vjam fašističnih mladinskih organizacij. Nocoj je Hitlerju na čast prirejena slovesna večerja v kraljevskem dvorcu.

Mussolinijev razgovor z angleškim časnikarjem pred Hitlerjevim obiskom

London, 4. maja. b. »Daily Mail« objavlja kratak razgovor, ki ga je imel Wardprice s šefom italijanske vlade Mussolinijem neposredno pred prihodom nemškega kancelerja Hitlerja v Rim. Mussolini je opozoril na Chamberlainov govor v poslanski zbornici ter dodal, da je ta govor javno mnenje v Italiji sprejelo z največjim zadovoljstvom. Chamberlainove besede so napravile veliko uslugo mednarodnemu sodelovanju. Wardprice je ugotovil, da se je Mussolini naučil odlično govoriti angleščino.

Nadaljevanje na 2. strani

Dunajska vremenska napoved: Ponoči nevarnost slane, sicer pa zelo oblačno in le malo toploje.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno. Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme v vsej državi. Čez dan se bo nekoliko zjasnilo in vzhodnih in severno-zahodnih krajih. Nevihne v južni polovici in na Primorju.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Iz zanesljivega vira je omenjeni angleški časnik izvedel, da za časa Hitlerjevega obiska v Italiji niso predvidena niti uradna politična, niti vojaška pogajanja, temveč bodo vsi razgovori poluradni značaja. Wardprice dalje trdi, da bo tudi francosko-italijanski sporazum, ki bo nekakšna stvar del angleško-italijanskega pakta, podpisan še v mesecu maju.

Rim, 4. maja. Mussolini je v navzočnosti zunanega ministra Ciana sprejel poslanika nacionalne Španije Garcia Conde, ki mu je prinesel osebno sporočilo generala Franca. O vsebini tega sporočila se v diplomatskih krogih veliko ugiba.

Angleški list o političnih vprašanjih ob obisku

London, 4. maja. b. Dopisnik »Daily Telegrapha« je iz zanesljivega vira izvedel, da se bodo diplomatska pogajanja med Mussolinijem in Hitlerjem nanašala predvsem na sledeče točke: 1) sudetsko-nemški problem; 2) Španija; 3) Trst; 4) spor na Daljnem vzhodu.

Italijanski politični krogi upajo, da bo Italija prevzela posredovalno vlogo med Nemčijo in Češkoslovaško in dala predlog za trajno rešitev teh vprašanj, ki naj bi zadovoljila obe stranki. Italija je primerna za takšno posredovalno vlogo, ker je v dobrih odnosih s Češkoslovaško, z Nemčijo, s Poljsko in z Madžarsko. Italijanski politični krogi bi bili veseli, če bi Italija zopet prevzela svojo funkcijo v Evropi, kakršno je imela pred uvedbo sankcij. Zaradi tega pričakujejo, da bo Nemčija pripravljena dati Italiji kompenzacije za izgube, ki jih je moral utrpeti Trst zaradi priključka Avstrije k Nemčiji. Nadaljnji problem je v tem, da je Italija dobivala iz Avstrije doslej za svojo težko industrijo velike množice rude, ki jih po sklenitvi pogodb ne bo mogla več dobiti.

Poučeni krogi tudi trdijo, da hosta šef generalnega štaba Badoglio in pa šef nemškega generalnega štaba Keitel proučita tudi tesno vojno sodelovanje med Italijo in Nemčijo.

Mussolini bo prejel novo nemško odlikovanje

Rim, 4. maja. c. V političnih krogih se seveda zelo zanimajo za potek pogovora, ki sta ga imela danes duce in Hitler. Popoldne je duce najprej obiskal Hitlerja v Kvirinalu in ostal pri njem pol ure, ob pol 12 pa je prišel v Beneško palačo Hitler in imel z Mussolinijem pogovor, ki je trajal poldrugo uro. Ker je to po sporu edini javno določen politični razgovor med obema državnikoma, je zelo verjetno, da so bili že danes razčisti vsi tisti politični problemi, ki trenutno najbolj zanimajo takozvano os Rim-Berlin.

Po sestanku je najprej v nemškem spremstvu zavladoval očitno in zelo optimistično razpoloženje. Posebno poudarjajo ti krogi, da je Hitler prišel k Mussoliniju z znaki častnega korporala fašistične milice na sebi. Mussolini se nima sličnega odlikovanja, zato bodo sedanjemu prisrčnosti med obema državnikoma ob koncu obiska pokazali na ta način, da bo Hitler izročil osebno Mussoliniju slično izredno nemško odlikovanje. Prav tako poudarjajo ti krogi, da med Nemčijo in Italijo ne bo sklenjena sedaj nikakšna nova pogodba, pač pa je jasno, da smatra Nemčija, da je edini pogoj za splošno ureditev evropskega položaja rešitev vprašanja nemških kolonij. Os Rim-Berlin je tako trdna, da je nikdo več ne more omajati. Ob tej bi bila Nemčija pripravljena na vse sporazume, če se uredijo kolonije. Tako bi Nemčija začela direktna pogajanja s Francijo in ne bi vprašanje pogodb med sovjeti in Francijo bilo nikakšna ovira za pogajanja. Prav tako bi se pospešilo sporazumevanje z Anglijo. Zaradi tega, ker so na dnevnem redu tako važna vprašanja, izjavljajo nemški krogi, da se v Rimu sploh ni govorilo o CSR, ker je to vprašanje v tej zvezi drugovrstnega pomena.

V soboto bo brzkone že znano, kakšni so rezultati teh važnih razgovorov, ko bosta imela Hitler in Mussolini značilne govore na večerji, ki jo prireja kot zaključek svečanosti Mussolini na čast Hitlerja. Hitler bo nato odpotoval v Firence, od tam pa nazaj v Nemčijo.

Nemški glas o osi Rim-Berlin

Berlin, 4. maja. AA. (DNB). Šef nemškega tiska dr. Dietrich je napisal tale predgovor posebnim italijanskim prilagam, ki jih prinašajo nemški listi:

»Os Berlin-Rim je postala osnova miru v Evropi. Odkar sta se meseca septembra l. l. sestala v Nemčiji Mussolini in Hitler, se je začela epohalna nova orientacija v svetovni politiki. Dva državnika orjaškega formata sta pomagala na noge dvema narodoma, ki sta z lastnimi silami vstala iz bede in gorja. Majski dnevi v Italiji bodo pokazali svetu, da ne more nobena stvar več raztrgati zveze med obema narodoma.«

Drobne domače in tuje

Vatikan je priznal generala Franca

Burgos, 4. maja. AA. (Havas.) Na večerajšnji seji ministrskega sveta je zunanji minister general Jorgana objavil uradno, da je Vatikan svoje diplomatsko zastopstvo v Burgosu povzela v položaj nunciatore. General Jorgana je dodal, da je Vatikan na ta način de jure priznal nacionalno vladu v Burgosu.

Ministrski svet je večeraj ukinil dekret, ki je odrejal razpust jezuitskega reda in zaplenbo njegovega premoženja v Španiji. Na ta način je zopet dovoljeno delovanje jezuitov na nacionalni Španiji.

Salamanca, 4. maja. AA. (Havas.) Iz glavnega poveljstva generala Franca objavljajo: Kljub slabemu vremenu so nacionalistične čete v ozek Alambri popravile svoje postojanke in zavele nekaj važnih strateških točk. Sovražnik, ki nas je dosedaj odbijal na postojankah pri Elpobo, je bil močno potisnjen nazaj in je izgubil mnogo svojih vojakov.

Angleško-japonski dogovor o japonskih carinah

London, 4. maja. AA. (Reuter) Danes je predsednik vlade Chamberlain izjavil v spodnji zbornici, merč na britansko-japonske razgovore o kitajskih carinah, da je britanska vlada dobila od japonske vlade sporočilo, ki navaja začasne ukrepe, ki jih misli Japonska izdati za dobo sovražnosti. Britanska vlada — je dejal Chamberlain — ne bo imela nobenih pomislekov zaradi izvajanja teh ukrepov, ker se zdi, da dajejo ti ukrepi najboljše poročilo za varovanje koristi lastnikov obveznic, zlasti tistih z dohodki kitajskih carin. Chamberlain je

Odkrila beseda o »ponudeni roki«

Švicarska katoliška mladina odgovarja komunistični mladini

Švicarska katoliška mladina je objavila odprto pismo katoliški mladini, v katerem ji je predložila prijateljsko sodelovanje »za brambo svobode in neodvisnosti Švice«. Švicarski komunisti so torej kopirali ponujeno roko francoskih komunistov.

Katoliška mladina je komunistom odgovorila s sledečim odprtim pismom:

»Vaše pismo smo sprejeli sredi svečanosti velikega tedna, ko se mi mladi katoličani spominjamo trpljenja, vstajenja in zmage našega Gospoda. Vaše pismo nam razodeva, da nam ponujate roko za skupno brambo svobode, demokracije in miroljubne Švice.

Vaše pismo so povzročili dogodki v Avstriji in drugje vaša vednost o našem načelnem nasprotju proti narodno-socialističnemu terorizmu. Kakor vi, tudi mi vidimo v novo paganski diktaturi veliko nevarnost za neodvisnost Švice. Odločeni smo, da našo državo in naše ljudstvo obvarujemo pred podobno nesrečo. Zato hočemo oblikovati trdno katoliško in krščansko fronto z vsemi dobro mislečimi državljani proti vsakim poskusom, ki bi hoteli utesniti našo svobodo in neodvisnost.

Toda ravno tako odločno Vam moramo izjaviti, da med katoliško švicarsko mladino in komunistično mladino ne more biti nobenega sodelovanja.

Naša domovina namreč ne more obstati drugače kakor na temelju krščanske vere. Naše ljudstvo bo ohranilo svojo svobodo in svojo neodvisnost toliko časa, dokler bo krščansko, izgubilo pa jo bo tisti dan, ko se ne bo več hotelo nazivati krščanski narod. Svoboda in neodvisnost Švice temeljita na dostojanstvu in na svobodi človeške osebe, ki jo ščiti naravno pravo in krščanska vera. Kdor napada krščanska načela, ruši tudi temelje, na katerih stoji stavba naše domovine.

Dobro vemo, da je krščanska moralna, žal, premalo upoštevana, če ni naravnost nepoznana v široki sferi socialnega življenja. Od tod toliko socialnih krivic. Ako bi vsi Švicarji bili dobri kristjani, bi se Švici bilo treba mnogo manj bati za njeno neodvisnost in mir.

Zato se v našem katoliškem mladinskem pokretu trudimo, da oblikujemo mlade kristjane, ki resno vzamejo svojo vero v vseh dejanjih svojega življenja. Prepričani smo, da bomo s tem mnogo prispevali k moralni obrambi in notranji čvrstosti našega naroda. Na tem temelju smo pripravljani z veseljem sodelovati z vsemi poštenimi državljani in smo vselej srečni, kadar vidimo, da se nam pridružujejo novi pristaji, ki so istega duha in istega srca in enako trdno odločeni ozdraviti našo narodno bolezen pri korenini. Kakor je križ v središču švicarske zastave, tako je tudi Kristusov križ osrednja točka našega programa in našega dela za domovino.

Nasprotno pa komunistem izhaja iz diktatorske rusko-sovjetske države. Za svojega voditelja proglasi Stalina. Zato je v naših očeh komunistem največji in nepomirljiv sovražnik švicarske svobe.

Sadovi francoske »ljudske fronte«

Daladier o težkem položaju Francije

»Ura je prišla, da se združimo v redu in delu«

Pariz, 4. maja. c. Nocoj ob 20 je po radiu govoril francoski ministrski predsednik Daladier, ki je v svojem govoru napovedal presenetljivo novico: jutri bo določen nov uradni tečaj francoskega franka, ki ga bo poslej francoska vlada tudi branila pred vsimi napadi.

Daladier je začel svoj govor z ugotovitvijo, da je moral prevzeti vlogo v zelo težavih okoliščinah. Najprej je moral v Franciji upostaviti socialni mir, nato pa odstraniti zunanje politične težave, ki so tako nevarno delile vso Evropo. Ko se je vrnil iz Londona, kjer je dosegel, da sta pošta Francija in Anglija sklenili jamstvo za mir v Evropi, je našel obupen gospodarski položaj.

Hoče in mora pa francoskemu narodu povedati vso resnico in ta resnica je, da je francosko gospodarstvo v osnovah razdejano. Brezposelnost narašča in trgovinske bilance so za Francijo zmeraj bolj pogubne. Proračuni tonejo v pomanjkanje.

»Zato mora vlada storiti nekaj, da padanje ustavi. Vrniti bo moramo domovini najprej zaupanje. Zato je vlada sklenila, da je treba frank rešiti

in neodvisnosti. Prav tako je tudi komunistem nezdržljiv s bistvom in značajem našega svobodnega naroda, prav tako nezdržljiv, kakor narodni socializem. Oba temeljita na nekrščanskem temelju in na materializmu ter sta v nepremostljivem nasprotju s krščanskim duhom švicarskega naroda. Kdor hoče našo domovino obvarovati zunanje in notranje katastrofe in pred režimom, ki je nekrščanski terorističen, mora graditi obrambne nasepe tako proti rdeči kakor rjavi močvari. Kdor hoče srečo Švice, se ne bo zbiral ne pod zastavo kljukastega križa in ne pod zastavo, ki je okrašena s kladivom in srpom — krvavim znakom brezbožnega boljševizma.

Papež Pij XI. je lansko leto po presledku le malo dni enako odločno povzdignil svoj glas tako proti rasistični zablodi kakor proti nevarnosti mednarodnega brezbožnega komunizma.

Kot kristjani in katoličani smo po besedi Zveličarja dolžni, da vas ljubimo kot ljudi in da celo molimo za vas, dasi vemo, da so vaši somišljeniki našim bratom po veri pripravili strahotno krvavo preganjanje in umorili na milijone kristjanov. Mi verujemo v končno zmago krščanstva in križa, kajti križani Kristus je vstal od mrtvih in neštetim preganjanjem, ki jih je Cerkev Kristusova trpela v dvatisočletju, je še vedno sledila

Trgovinska pogajanja med Nemčijo in ČSR imajo tudi velik političen pomen

Pariz, 4. maja. TG. Tukajšnji »Jour Echo de Paris« piše o odnosih med Češkoslovaško in Nemčijo ter pravi, da se bodo dne 9. maja začela trgovinska pogajanja med obema državama z ozirom na to, da je trgovinska pogodba med Češkoslovaško in nekdanjo Avstrijo s priključitvijo razveljavljena in da je treba trgovinske odnose znova urediti. Češkoslovaška je danes takorekoč okrog in okrog obdana od nemškega ozemlja in ima Nemčija večjo možnost, da izvaja trgovinski pritisk na svojo sosedo. Trgovinska pogajanja bodo zaradi tega zelo pomembna. Toda njihov pomen leži še drugod. Pokazalo se bo, če je upanje na politično pomiritev med obema državama, med katerima je vprašanje sudetskih Nemcev sprožilo nemalo napetost. Verjetno bodo pri tej priložnosti Nemci pokazali svoje karte. »Jour« je dobil od merodajne strani informacije, da vodijo nemško vlado pri urejanju svojih odnosov do Češkoslovaške še drugi oziri, ne samo podpiranje teženj sudetskih Nemcev. Nemška vlada bi na vsak način rada dosegla, da se Češkoslovaška odpove sovjetskemu zavezništvu, kajti Nemčija amatra, da je to zavezništvo neke vrste

nova pomlad krščanskega življenja in nov blagoslov za narode.

Kot katoličani in kot državljani ne moremo sprejeti vaše ponujene roke, prav tako se ne moremo udeležiti vašega kongresa mladine za mir. Prav pri nobeni vaši akciji za »obrambo svobode in neodvisnosti Švice« ne bo nas katoliške švicarske mladine.

Med krščanskim patriotizmom in med komunistično idejo, med švicarsko svobodo in komunistično propagando, med krščanstvom in boljševizmom je prav isto nasprotje kakor med vodo in ognjem. Komunistem je v svojem bistvu nekaj slabega, je rekel Papež Pij XI. Zato za nas katoličane ni z njim mogoč kompromis na nobenem področju, ako hočemo ohraniti krščansko civilizacijo.

Krščanska švicarska mladina bo še naprej gradila obrambne nasepe tako proti rjavi kakor proti rdeči kugi in bo skrbno čuvala nad krščanskim značajem Švice. Katoliška švicarska mladina se je že davno pridružila akciji za uspešnejšo vojaško obrambo domovine. Ona se bori za mir med narodi, za tisti mir, ki spoštuje človeško dostojanstvo in svobodo, ki pa ga enako ogrožajo rdeči kolektivizem kakor rjava diktatura. Dragi državljani komunisti! Če ste res vneti za svobodo in neodvisnost Švice, potem prelomite z mednarodnim boljševizmom, zapustite rdeči prapor, ki pomenja svetovno revolucijo in se postavite pod katoliško zastavo, na kateri blesti križ, ki je tudi znak naše države in znamenje odrešenja vsega človeštva. Šele tedaj nam bo mogoče sprejeti za vašo ponujeno roko in z vami sodelovati. S temi čustvi vam pošiljamo pozdrave velikonočnega miru in vstajenja!

stalno ogrožanje nemške države in njenih interesov. Če bi se posrečilo s kakšnim diplomatskim aktom potisniti sovjetsko Rusijo proč od češkoslovaških meja, tako piše »Jour«, bi bila nemška vlada mnogo bolj pripravljena pokazati miroljuben obraz v vprašanju sudetskih Nemcev. Da je to naziranje resnično, tako nadaljuje »Jour« svoje pisanje, izhaja iz tega, da se angleška vlada glede Češkoslovaške tako previdno izraža, kakor tudi iz dejstva, da sta Anglija in Francija nasvetovali praški vladi, naj Henleinove želje v polnem obsegu, razen onih, ki se ne dajo spraviti v sklad s celoto češkoslovaške države, sprejme. Gospodarska pogajanja med Berlinom in Prago bodo prvi pokazala, v katero smer se obrača medsebojna politika. Če bodo potekala gladko in v dobri volji, je znamenje, da se bo Češkoslovaška dala prepričati, da vojaška zveza s sovjeti ni neobhodno potrebna, če pa bodo zategnjena, bo to znamenje, da hoče nemška vlada izvajati pritisk z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Da pride glede Češkoslovaške do svojega cilja, to je, da pretrga med njo in sovjetsko Rusijo vojno zavezništvo.

Posvet jugoslovanskih školov

Zagreb, 4. aprila. b. Danes na drugi dan škofskih konferenc so se pričele razprave ob 9. dopoldne in so trajale do popoldne. Popoldne so se nadaljevale ob 4. Skofje razpravljajo po vrsti vsa aktualna vprašanja, ki so na dnevnem redu in bodo sprejeli sklepe, ki bodo v interesu katoliške cerkve in vernikov.

Ustanovni občni zbor kluba »Goli na Bledu«

Na podlagi § 12 pravil sklicujem ustanovni občni zbor kluba »Goli na Bledu« na dan 21. maja t. l. ob 11 dopoldne v knjižnični dvorani banske palače na Bleiweisovi cesti s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo pripravljalnega odbora; 2. ugotovitev članstva; 3. odobritev pravil (določitev sedeža kluba § 1. pravi); 4. volitev članov upravnega odbora (§ 11 in točka 3), nadzornega odbora in razsodišča; 5. slučajnosti. — Ban dr. Natlačen, l. r.

Znižane vozne

Belgrad, 4. maja. Z odlokom prometnega ministra se dovoli polovična vozna na državnih železnicah vsem osebam, ki se odpeljejo v Borovo na delovni praznik na Djurdjev dan (6. maja). Pri vrnitvi iz Borova morajo udeleženci dati svoje vozne listke potrditi načelniku železniške postaje v Borovu, da jim bodo vozni listki veljali za brezplačno vrnitev.

Osebnosti

Belgrad, 4. maja. AA. Z odlokom finančnega ministra so premeščeni: za davkarja v 8. skupini na davčno upravo v Ljubljano-okolica Jakob Koselj; v Slov. Konjice Viljem Hreščak, doslej v Provalju; v Crnomelj Viktor Martinac, doslej v Ljutomeru; v Ljutomer Anton Baskovac, doslej v Novem mestu; v Kozje Viktor Mlakar, doslej v Soštanju; v Soštanj Drago Černe, doslej v Kozjem; v Ptuj Henrik Bartl, doslej v Dolnji Lendavi; v Novo mesto Franjo Kune, doslej v Crnomlju; v Kranj Milan Drinovac, doslej v Mariboru-mestu; v Maribor-okolico Boris Jurac, doslej v Ribnici; v Dolnji Lendavi Stanislav Jarh, doslej v Ribnici. Belgrad, 4. maja. m. Za nastavnika mešč. šole v Sv. Lenartu v Slov. gorah je postavljena Vera Stres, diplomir. filozofka.

Agencija Avala, d. d., dopisništvo v Ljubljani, se je preselilo na Aleksandrovo cesto 16-I.

Prvi hrvatski katoliški film: »Hrvat v sveti deželi«

»Hrvatska straža« poroča, da so v sredo, dne 4. t. m. začeli v Zagrebu predvajati prvi hrvatski katoliški film »Hrvat v Sveti deželi«, ki ob romanju Hrvatov kaže pokrajinske in verske znamenitosti Palestine. List pravi, da film sicer ni izdelan po ameriški ali angleškemu načinu, tudi ne s takimi sredstvi, ampak v domačem duhu, kar ga dela še bolj privlačnega. Poziva bralece, naj si film ogledajo, ker se ne bo dolgo zadrževal v Zagrebu, in pravi o teh predstavah: »Zadovoljni pojemo: »Krišto Božo, daš da dodaj Hrvat-skome narodu Kraljestvo Tvoje!« Ta pesem, ki je nastala iz besedi voditelja hrvatskega naroda, dr. Vlatka Matka, je glavna ideja filma, z njo se film začne, z njo se konča.«

Priprave na obisk angleškega kralja

Pariz, 4. maja. AA. Havas: Med Parizom in Londonom se je začela izmenja misli o bivanju angleške vladarske dvojice v Parizu. Podrobnosti bodo kmalu določene, naker bo lahko dnevni red objavljen v listih.

Vendar pa bo spored v marsičem različen od sprejema, ki je bil prirejen Juriju V. in kraljici Mary v letu 1914. Angleška kraljevska dvojica se bo v Pariz pripeljala na postajo Bois de Boulogne, ki jo že preurejajo. Predsednik republike bo priredil kosilo v Elizejski palači, zunanji minister pa v palači zunanjega ministrstva, kjer bodo tudi rezervirani prostori za kralja in kraljico. Kralj in kraljica bosta položila venec na grob Neznanega vojaka. Takoj prvi dan bo velik diplomatski sprejem v zunanem ministrstvu. Na sporedu je tudi mimohod čet, slovesna predstava v operi in kosilo v Versaillesu.

Belgrad, 4. maja. m. V Belgrad sta dopotovala predsednik Zveze fantovskih odsekov dr. Stanislav Žitko in predsednik pripravljalnega odbora za mednarodni mladinski tabor v Ljubljani Posredovalna sta zaradi mladinske manifestacije pri raznih ministrstvih.

Minister Stošovič na naših cestah

G. gradbeni minister Dobrivoje Stošovič (X) si v spremstvu strokovne komisije ogleduje velika gradbena dela za modernizacijo državne ceste na Gašteljskem klanecu pri Kranju.

Ljubljana, 4. maja.

V torek zvečer je prišel na Bled gradbeni minister Dobrivoje Stošovič, ki je več dni potoval s svojim spremstvom po Italiji, Švici in Nemčiji, kjer si je ogledal moderne cestne zgradbe in najnovejše načine modernizacije cestnih zvez. Prišel je iz Solnograda in je davi v spremstvu inž. Stanislava Josipoviča, svojega pomočnika inž. V. Boučka, načelnika oddelka za ceste, inž. M. Petroviča, šefa oddelka za državne ceste, g. L. Tufegdiča, šefa svojega kabineta in načelnika tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani g. inž. V. Skaberneta pregledal naše ceste in gradbena dela na njih. Zanimal se je zlasti za državno cesto od Podkoreškega sedla do Ljubljane, ki je deloma že v gradnji in ki je nujno potrebna čimprejše ureditve že glede na naš tujski promet. Izjavil je, da se bo zdaj v bližnji bodočnosti tudi pri nas začela tako živahna gradbena delavnost, kakor jo poznamo že drugod in da bo izdal nalog, da se čimprej začne z graditvijo ceste od Podkorene do Kranja.

Ko se je pripeljal v Kranj, se ga pozdravili predsednik Inženerske zbornice v Ljubljani g. inž. Pirkmayr, predsednik Društva za ceste v Ljubljani dr. V. Vrhunc, univ. prof. inž. Feliks Lobe, šef XII. sekcije za graditve in modernizacijo državnih cest v dravski banovini inž. P. Miklauc in podjetnika g. inž. Josip Dedek in g. Slavec Alojzij, ki sta oba že izvršila precejšnja dela na odseku državne ceste od Ljubljane do Kranja. Na okrajnem načelniku v Kranju je bila nato konferenca, na kateri se je pod predsedstvom g. ministra razpravljalo tudi o najnujnejših cestnih delih pri nas. G. minister je pokazal polno razumevanje za naše potrebe in zagotovil tudi svojo pomoč in besedo, ko bo treba iskati za najnujnejša dela potrebnih denarnih sredstev.

Zatem si je gospod minister ogledal veliko preložitve gašteljskega klanca, kjer se je podrobno zanimal za vse težave, ki ovirajo delo na tem cest-

ki vodi vse moderne cestne gradbe v Nemčiji, prišel do prepričanja, da so naše sedanje najnovejše modernizacije za nas najprimernejše. Oba ta dva strokovnjaka sta si ogledala načrte in principieline osnove, po katerih bo gradbeno ministrstvo vodilo v bodoče gradbeni program naših cest, in sta priznala, da je ministrstvo našlo za naše razmere najugodnejšo rešitev. Izredno zadovoljen nad prijetno vožnjo po modernizirani cesti do Ljubljane je obiskal gospod minister v Ljubljani bana dr. Marka Natlačenca, kjer je bila daljša konferenca.

G. ban dr. Marko Natlačenec je povabil gosp. ministra in njegovo spremstvo na kosilo, popoldne ob 3 pa se je konferenca na banski upravi nadaljevala. Trajala je do večera in so bila na njej obdelana do podrobnosti vsa gradbena vprašanja, ki se tičejo naše banovine. V prvi vrsti so obravnavali naše cestne probleme, tako zvezo Stajerske z Ljubljano, nadalje zvezo Gorenjske z Ljubljano in možnosti najprimernejšega začetka graditve jadranske ceste. Po konferenci se je g. minister s spremstvom odpeljal na kolodvor ter je ob 8 zvečer odpotoval z brzovlakom v Beograd.

Slovenci v Italiji, pozor!

Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenca« po pošti na svoj dom, naj sporoči tvrdki Giovanni Parovel, Trieste, Via Fr. Denza 3. Meesečna naročnina za Italijo znaša lit 16.50. Kdor naroči list pri Parovelu, bo prejel z listom pošto nakaznico, po kateri bo poravnal naročnino.

Iz Julijske krajine

Duhovniške vesti. G. Ivan Kodrič, župnik v Gradnem v Brdih, je zaradi slabega zdravja resigniral na svoje dosedanje precej težko duhovno in gre na Slap pri Vipavi. — G. Ivan Kretič, kaplan v Cerknem, pride za župnika v Kojško v Brdih. — G. Vinko Aljančič, župnik v Kredu pri Kobaridu, je hudo obolel. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Vreme, pozeba in njene posledice. Zadnji dni smo imeli na Goriškem in tudi drugod v naši krajini spremenljivo vreme. Nebo je večinoma oblačno, od časa do časa je pa krepko deževalo in blagodejno razmočilo osušeno zemljo. Čeparimo že h koncu aprila, se pa ozračje ni še nič ogrelo. V hribih je med dežjem snežilo. Naj navedemo kot zanimivost, da je goriška prefektura izdala opozorilo, v katerem pravi, da je zaradi obilnega snega, ki je padel v zadnjih dneh, promet preko Predila uklinjen. Naravno, da je v Bovcu ljudem zmrznila v vrh voda in je bilo po drevju ledeno cvetje. Gospodarske posledice te čudne, vsem običajem nasprotujoče spomladi so občutne, za mnoge porazne. V Brdih in Vipavski dolini je pozeba v nižavah zamorila sadno drevje: breskve, češnje in razni drugi sadeži so mnogokje uničeni. Tudi vinogradi so že mnogo pretrpeli in se zlasti v nekaterih predelih Vipavske doline obeta slaba vinska letina. Krompir, fižol, grah so po mnogih krajih nepopravljivo osmojeni. Ozimina je v Brdih že zametla, toda je povsem pritlikava. Rast trave je zaradi suše silno zakasnela in se živinorejci naravnost bore, da bi prehranili svojo govejo živino. Cene sena so zaradi tega zrastle v bajne višine: 30—50 lir za stot, tudi v hribih. Da je pri takih cenah sena nastala potreba čiščenja hlevov, je razumljivo; seveda so pa cene goveje živine grozovito padle. Ljudi plašijo povrh vsega še vesti, da je v Zgor. Italiji suša gospodarila še bolj uničujoče kakor pri nas. V nižavah reke Pad so ponekod že preorali ozimino in posadili koruzo. Kaj pa pomeni vse to za kmečko gospodarstvo, ni težko izračunati. Bog pomagaj! prosijo ljudje in garajo naprej.

Podbrdo. Pri nas pridno delamo na zgradbi nove, 6 m široke ceste, ki gre skozi vas nekoliko pod župno cerkvijo na Petrovo brdo. Sedaj so v delu predeli ob pobočju petrovobrdskega prelaza. Z izgotovitvijo te ceste bomo imeli dve lepi cesti do državne meje in se bo promet mimo nas skozi Soro proti Škofji Loki gotovo močno dvignil.

Dela pri elektrarnah ob Srednji Soči so v polnem razmahu. Elektrarna pod Doblarjem se že končuje. Večina delavcev je že odpuščena in imajo sedaj glavno besedo strokovni specialisti. Za elektrarno v Plavah so v delu dva jez in se velikopotezno naprave vsak dan bolj izoblikuje. Delo prinaša zaslužek, zato je zdaj na Kanalskem izredno živahno.

Velenje

Umrl je, kakor poročajo z Golnika, naš bivši priljubljeni banovinski zdravnik g. dr. I. Turin. S poročeno potovanja je šel iskat zdravja na Golnik, kjer pa je podlegel pljučnici. Blag mu spomin!

Nesreča se je pripetila te dni poleg elektrarne nekemu posestniku iz Belih vod. Vračal se je z vozom z velenjskega sejma. Konji so se splašili in se zaleteli v občestni drog, pri čemer je dobila posestnikova žena hude poškodbe na obeh nogah.

Med oblogami zob delujejo škodljivi bacili in kisline, ki zobno sklenino razkroje ter povzročajo neozdravljivo gnitje (Karies). Zaradi tega je dolžnost vsakega kultiviranega človeka da dnevno večkrat očisti zobe. — Uporabljajte penečo in preizkušeno ODOLOVO zobno pasto!

Odol

Litijski vlomilci so že v zaporu

Litija, 4. maja.

Pretekli teden je »Slovenec« poročal o poskusnem vlamu v Pregljevo trgovino na Glavnem trgu, pri katerem je neznan vlomilec naperil revolver na eodnega svetnika g. Huterja, ki ga je pri vlomilskem poslu zasačil. Takrat se je vlomilcu posrečilo pobegniti. Litijski orožniki pa so to vlomilsko zadevo vzeli prav resno in v roke in se jim je posrečilo, da so v kratkem času vso vlomilsko bando spravili za zapah. Mladoletni R. A., 17 letni sin predilskega delavca, je namreč kmalu po tem dogodku pravil svojemu prijatelju, kleparju P. A., kako je bil pri vlamu zasačen in kako je strahoval gosp. Huterja z naperjenim revolverjem. Kleparski pomočnik P. A. pa je stvar takoj naznanil litijskim orožnikom, ki so prišli tega fanta in njegovega pajdaša, 20 letnega J. S. Oba fanta sta v začetku vlom trdovratno tajila ter sta končno pred preiskovalnim sodnikom na podlagi dokazov le priznala vlom. R. A. sicer pravi, da revolver ni bil nabit, ampak prazen. Orožniki so prišli še dva pajdaša, 16 letnega M. M. in 18 letnega T. F., ki so se skupno domenili, da bodo po Litiji vlamljali. Vsem tem je šlo v glavnem za to, da bi prišli do denarja. Priznali so tatvino pri Groznikovi, ki stanujejo v predilniških stavbah, ter pri Uršičevih, kjer so izmaknili 700 din. Vlomili so tudi večkrat v barako kramarice Humarjeve pri mostu,

pri kateri so pokradli čokolade, slaščice, enkrat pa tudi izkupiček 300 din. Zelezen drog, s katerim so vlomili, so orožniki našli skritega v drvarnici za Savo, revolverja pa niso mogli dobiti, ker ga ima skritega oče od R., ki se skriva nekje v Gradcu. Vitrihe so mladi vlomilci kar sami izdelovali.

Nevaren vlomilec prijet

V ponedeljek dopoldne sta dva neznanca vlomila v vasi Vrhe nad Kandršami v hišo neke vdove, ki pa je pričela vpiti, na kar so prihiteli sosede, ki so prišli 25-letnega Jekoša Karla, doma iz Lok pri Zidanem mostu, dočim se je drugemu vlomilcu posrečilo pobegniti. Takoj obveščeni orožniki z Vač so prišli i Jekoša ter v njem odkrili zelo nevaren kriminalni tip, katerega naše varnostne oblasti že dolgo iščejo. Jekoš je izdal ime svojega pajdaša, ki se piše baje Sajevic. Domenjena sta bila, da se bosta še isti večer pri cerkvi v Zagorju sestala, toda Sajevic ni prišel, ker je menda zvedel, da ga tam čakajo zagorski orožniki. Jekoš je priznal več vlovov. Tako je 1. maja vlomil v vasi Trnjavci pri Lukovici v neko hišo, kjer je ukradel obleko. Orožniki so Jekoša odpravili v Zagreb, kjer ima njegova vlomilska družba celo skladišče ukradenih stvari.

Smrtna nesreča na Bistrici pri Trziču

Trzič, 4. maja.

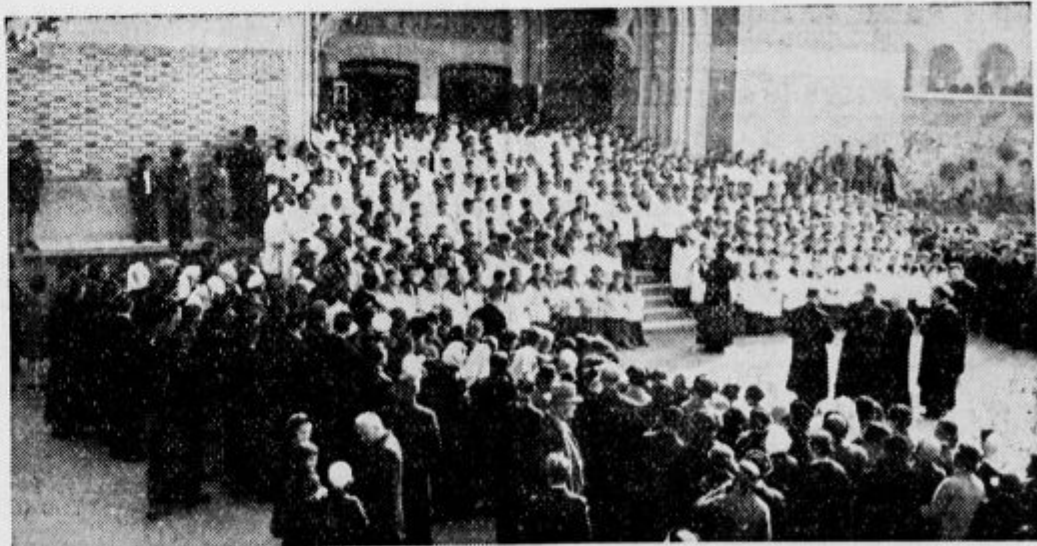
Trziška župnija obhaja danes na slovesen način svoj obljubljeni praznik sv. Florijana. Vsi obrati so zaprti in vse delo počiva. Vsak tujec je začuden, odkod tako spoštovanje temu dnevu. Lepa Layerjeva slika sv. Florijana v župnijski cerkvi pa pove začetek tega praznovanja in obljube, ko ima poleg gorečega Trziča napis: »Leta 1811, dne 30. marca ponoči ob pol 2, je trg pogorel s 151 hišami, 100 delavnicami in hlevi; močan severni veter je ožgal tako razpihal, da je 75 ljudi izgubilo svoje življenje; njihova imena so zabeležena v mrliški knjigi.« Od tedaj naprej torej Trzič praznuje dan sv. Florijana in se na ta dan vrši velika procesija med petem starodavnih litani in še drugimi cerkvenimi slovesnostmi.

Ze lani so splošno sklepali vsi Trzičani, da je bil ogenj na prav ta dan v neki čevljarški delav-

nici, kjer so se pripravljali nekateri k delu, opomin za vestno izvrševanje obljube. Letos pa je dobila župnija nov opomin, ki naj pouči tudi okolico, da je v mejah trziške župnije na dan sv. Florijana velik praznik.

Znano je, da je na Bistrici pri Trziču mnogo peska. Kopljejo ga tam tudi Kovorjani. In prav danes ga je prišel kopat tudi v širni okolici poznani Janez Keršič iz Kovorja. Pravijo, da dva dni ni v tem tednu še nič delal, prav danes se je pa podal s sinom kopat pesek. Zavrtal je v peščeni sklad, ki se je pa odtrgal in v njegovem objemu je bil takoj mrtev. Veega razmalicega so pripeljali v trziško mrtvašnico, sin pa je komaj ušel nesreči. Pokojni je bil oče enajstih mladoletnih otrok in je predsedel mnogo v zaporih, ker se je javno večkrat prišteval h komunistom. Vendar je nenadna nesreča vzbudila sočutje. Je pa tudi opomin, da je treba v mejah trziške župnije praznik sv. Florijana spoštovati!

Ministrantski kongres na Rakovniku

Preteklo nedeljo je bil na Rakovniku svojevrsen kongres. Zbralo se je 336 ministrantov iz slovenskih in hrvatskih salezijanskih zavodov, da se s skupnim nastopom in zborovanjem navdušeno in še bolj usposobijo za službo pri oltarju.

Kongres se je pričel ob 8.45 pred cerkvijo Marije Pomočnice. Urejena množica ministrantov v slikovitih ministrantskih oblekah je v zboru izpovedala svoj program, pozdravila g. kanonika Voljca in se predstavila zbranim obecnim. Nato se je v dolgi vrsti napotila v cerkev, kjer je napolnila domala vse klopi in ves prezbiterij. Tu je imel salezijanec dr. Jerko Gržinec izpodbudno pridigo; sledila je recitirana ev. maša, ki jo je daroval g. kanonik. Vmes so zbrani ministranti navdušeno prepevali slovenske in hrvatske ljudske pesmi; med ev. mašo so tudi korporativno pristopili k sv. obhajilu.

Po maši je bil najprej skupen zajtrk, ki so ga poskrbeli kongregantom okoliški dobrotniki; zatem pa je bilo v gledališki dvorani slavnostno zborovanje, ki ga je uspešno vodil osemsoletec Breznik. Na sporedu so bili skrbno izdelani govori in dobro pripravljene prizori — slovenski in Hrvat-

ski. Kongregantisti so prejeli več pozdravnih pisem, predvsem od prevz. g. škofa dr. Gregorija Rožmana in generala salezijanske družbe g. Petra Rikaldoneja; brzojavno pa jim je čestital p. Klement, znani voditelj češkoslovaških ministrantov in urednik njihovega glasila »Legio Angelica«.

Popoldne so imeli ministranti prve šmarnice in slovesen blagoslov z Najsvetejšim, ki jim ga je podelil provincialni predstojnik jugoslovanskih salezijancev g. Ivan Span. Nato so se napotili v deško vzgajališče na Šelu. V prostorni zavodski dvorani so najprej prisostvovali akcijski igri v dveh dejanjih »Svetnik mladinec«; zatem pa je bila tekma iz katekizma in ministriranja. Prvo mesto je dosegel dijak Djurič iz Zagreba, drugo dijak Borštnik iz Ljubljane, tretje učenec osnovne šole Zagar iz Boštana.

Uspehi kongresa so omogočili predvsem številni salezijanski sodelavci. Poleg tega so razni salezijanski zavodi, oo. jezuiti in oo. lazariisti pripevali lepe nagrade mladim tekmovalcem. Uredništvo »Glasnika Srca Jezusovega« pa je poklonilo nad 300 slik sv. očet, ki so jih dobili ministranti v spomin na svoj prvi kongres.

Zavod za državno obrambo

»Službeni vojni liste« priobčuje uredbo o ustanovitvi »Zavoda za državno obrambo«. Sedež zavoda je v Beogradu. Zavod bo dajal svoje mnenje o vseh znanstvenih vprašanjih, ki so v zvezi z vojaško pripravljenostjo. Na zahtevo državnih oblasti bo zavod stavil predloge za izpopolnjevanje sredstev za državno obrambo in sploh zbiral in proučeval znanstvene iznajdbe in načine, ki zanimajo državno obrambo. Prav tako se bo zavod posvetoval s strokovnjaki in organizacijami, ki bi mogle biti v korist državni obrambi. Končno se bo zavod bavil tudi s prosvetno in narodno izobrazbo celotnega naroda.

Zavod za državno obrambo bo sestavljen iz rednih in dopisujočih članov. Člani bodo izbrani iz vrst zastopnikov prosvete in gospodarstva. Generalni tajnik bo eden izmed rednih članov s fakultetno izobrazbo. Redni in dopisujoči člani bodo imenovani oziroma razrešeni s kraljevim ukazom. Člani zavoda bodo v miru in vojni oproščeni vojaških obveznosti. Nadzorstvo nad zavodom bo opravljal inšpektor državne obrambe, ki bo predsednik te ustanove.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 5. maja: Pij V., papež; Irenej, škof. Petek, 6. maja: Janez pred Later. vrati; Judita. — Prvi krajec ob 22.24. Herschel napoveduje lepo vreme.

Novi grobovi

† V celjski bolnišnici je po daljšem hudem trpljenju, vdana v božjo voljo, v Gospodu zaspala dobra gospa in žena celjskega posestnika **Marija Rajer**. Pokojnica je posebno znana na Primorskem, kjer je imela veleposestvo. Poznani so jo posebno reveži, ki so pri njej našli vedno zavetje, tolažbo in pomoč. Razmere so jo prisilile, da je zapustila svojo ožjo domovino in se naselila v Celju. Tu si je želela ustvariti mirno življenje, pa jo je nenadoma poklical k Sebi Bog. 62 let usmiljenja za siromake, 62 let trpljenja je za njo, ostali bodo le spomini na dobro mater Rajerjevo, ki so jo povedo tako ljubili. Pogreb drage pokojnice bo v petek ob 4 popoldne iz mrtnišnice na mestnem pokopališču v Celju, kjer jo bodo položili poleg trupla njene sestre. Naj ji Večni poplača vse, kar je storila za revežev Zalujočim iskreno sožalje!

— Iz Nemčije (Düsseldorf) je prišel v svoj domaći kraj v Št. Vid nad Ljubljano slikar Slovenec, g. Josip Slovnik. S seboj je prinesel tudi nekaj slik, da jih po možnosti razstavi na razstavi slovenskih umetnikov v Mariboru. V domovini mu želimo najlepše počitnice.

— Izseljenski duhovnik g. Janez Hladnik je postal kaplan v župniji sv. Jožefa v Buenos Airesu. Njegov naslov je zdaj: Hladnik Janez, capellan, San Jose de Flores, Salala 60, Buenos Aires, Argentina.

— Privatni izpiti. Po novih pravilih o privatnih izpiti se je treba za privatni izpit prijaviti do 15. maja pri ravnateljstvu zavoda, v čigar okoliš biva starši kandidata ali je kandidat stalno uslužben. Na drugih zavodih izpit ni dopusten. Ako gre za privatni izpit z dopolnilnimi izpiti, naj se prošnja že prej vloži. Privatni izpit se sme opraviti v enem letu le za dva razreda. Polegolkovine, enakega zneska za šolski fond in šolnine, je predpisan poseben honorar za člane izpitnega odbora (na primer za privatni izpit četrtega razreda realne gimnazije 680 din honorarja). Prošnje za izpite morajo biti predpisano sestavljene in pravilno opremljene s prilogi. Kandidati naj se informirajo pri ravnateljstvih.

ronov in razne druge predmete. Na ovinku na Zavrču pa je zaradi spolzke ceste avtomobil zdrknil v jarek proti Dravi. Ves tovor je padel z avtomobila. Šoferju je prišel na pomoč brodar in pa neki sosed. Vsi trije so se več ur trudili, da so spravili avto spet na cesto in naložili tovor.

DOLENJSKE TOPLECE 38°C

Tisočih zahvalnih pism! — Zdravljenje s kopelmi direktno na vrelh, ki dajo 3 milj. litrov, izredno zdravilne visoko radioaktivne vode dnevno. Lepi izprehodi, krasna okolica, polna iglastih gozdov, Pension s kopeljo že od 45 din dalje. Zahtevajte prospekte. Na razpolago kopališni avto!

— Žlice je pojedel in napisal poslovilno pismo. Jeseniška policija je odkrila izredno agilnega tatu, ki je tembolj nevaren, ker izvršuje tatinsko obrt poleg svoje zaposlitve kot mesarski pomočnik. Šele pred kratkim je prišel na Jesenice nov mesarski pomočnik A. T. in takoj drugi dan so bile izvršene tatvine. Policija je takoj zgrabila in odkrivala korak za korakom tega podjetnega tatu. Seveda je bilo treba vse dokazati in začela se je romarska pot po Sloveniji, preden je bilo dokazano, odkod temu človeku kolesa, denar itd. Priznal je vedno šele na lico mesta, kjer mu je bila dokazana laž. Kradel je v Ljubljani, v Medvodah celo gostilničarjevo mizo, ker ni mogel predala odpreti. Seveda je zatrjeval, da je nedolžen in je v policijskem zaporu na Jesenicah napisal g. komisarju poslovilno pismo ter požrl kar dve žlici, da se reši zapore. Prepeljati so ga morali takoj v bolnišnico. Po par dneh je bil na svobodi, ker ni hotel uporabiti prisilnega potnega lista nazaj na policijo. Le slučajno ga je zopet dobil jeseniški uradni policije nekje v Podnartu in ga aretirali. Izročen je sodišču. S tem je spravljen na varno nevaren tat, kar priča najbolj primer, da je že vnaprej prodal obloko nekega gospoda, ko jo je ta še nosil. Pokazal je obloko interesentu kar na njem in jo potem seveda ukradel in dobil »kupuca«.

Kdor mnogo sedi, trpi pogostokrat na neurejeni stolici. Dobro sredstvo za odvajanje je Darmol. Je dobrega okusa in deluje blago. Vzemite zato tudi Vi Darmol. (Ogl. reg. S. Br. 7008-15243/1937.)

Ljubljana

V četrtek, dne 5. maja 1938.

Gledališče

Drama: Četrtek, 5. maja »Nočna služba«. Red. Četrtek. — Petek, 6. maja »Na ledeni plošči«. Dijaška predstava. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. — Sobota, 7. maja »Izpit za življenje«. Izven. Znizane cene od 20 din navzdol.

Opera: Četrtek, 5. maja »Don Juan«. Red B. — Petek, 6. maja, zaprto. — Sobota, 7. maja »Trubadur«. Premierski abonma.

je izdelal v zadnjih treh letih film, ki jih še danes ne morete pozabiti in to so bili filmi:

„Hrepenenje“ (Leise flehen meine Lieder), „Maskarada“, „Mazurka“, „Burgtheater“, „Alotria“

SERENADA

WILLY FORST

V nekaj dneh
VAS BO PRESENITIL

KINO UNION

z njegovo najnovejšo in
najlepšo filmsko umetnino:

— Novi telefonski imenik. Poštna direkcija obvešča, da je izšel novi telefonski imenik in se dobi na vseh poštah po 10 din.

— Mesto univerzitetnega docenta za občo zgodovino novega veka razpisuje rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Prošnje je vložiti na rektoratu najkasneje do 11. junija t. l.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 4. t. m. je objavljen »Finančni zakon za leto 1938-1939«.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grénko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Potresni sunek v okolici Domžal. V Domžalah so ob eni četrti na štiri čutili v sredo zjutraj hud potresni sunek, ki je trajal dobro sekundo. Potresni sunek je imel smer od vzhoda proti zahodu. Potres je bil izrazito tektonskega, oziroma dislokacijskega značaja, to se pravi, da je bil omejen le na premikanje zemeljske plasti v tem gorenjskem kraju. V Ljubljani potresa nismo čutili.

— Osrednji urad za zavarovanje delavcev (SUZOR) v Zagrebu razpisuje službo pomožnega pogodbenega zdravnika za zdravilišče Brestovac na Sljemenu pri Zagrebu z mesečno nagrado 1500 din ter brezplačnim stanovanjem, kurjavo, razsvetljavo in preostalo. Po enoletnem službovanju se nagrada zviša na 2000 din mesečno. Prošnje se morajo poslati Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev najpozneje do 31. maja. Podrobne podatke dode zainteresirani pri Osrednjem uradu v Zagrebu, Mihanovičeva 3, III. nadstropje, soba 324.

— Kdor hoče biti poceni oblečen, naj kupuje ostanke pri Stermecki — Celje. Pišite takoj po cenik!

— Srednješolcem za malo in veliko maturo priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani knjižico prof. Silva Kranjca: Pregled zgodovine Jugoslovanskega, II. izd. 1932, cena nezveani din 18. Ta kronološki pregled skuša podati vso jugoslovansko zgodovino v čim enostavnejši in preglednejši razsvetlji, pri čemer so upoštevane poleg političnega razvoja tudi najvažnejša kulturno-zgodovinska dejstva. Knjižica je namenjena predvsem srednješolcem, ki se pripravljajo na malo ali veliko maturo, zaradi pregledne razsvetlitve pa jo bo lahko rabili tudi visokošolci, učitelji, novinar in vsak, ki se pripravlja na katerikoli sprejemni izpit iz domače zgodovine. Knjižica bo izborna služila dalje vsem, ki ne utegnejo prebrati obširne zgodovine ali ponavljati že enkrat predelane snovi iz šolske dobe.

— Avtomobilska nesreča na Zavrču pod Pitujem. Pretekli ponedeljek zvečer okrog 9 se je vračal čez Zavrč neki varaždinski tovorni avto, ki je vozil 100 zabojev mila »Zlatorog«, vrečo maka-

Prireditve in zabave

V ponedeljek, dne 9. t. m. bo koncert basista Franca Schiffererja v veliki filharmonični dvorani. Na to opozarjamo vse prijatelje lepega petja, umetniška kvaliteta koncerta pa je itak splošno priznana. Začetek koncerta bo točno ob pol 9 zvečer. Predprodaja vsopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Blizamo se koncu šolskega leta in na programu bodo produkcije gojencev šole Glasbene Matice in ljubljanskega državn. konservatorija. Vse se vrši tekom meseca maja in junija. Prva pride na vrsto produkcija šole Glasbene Matice, in sicer v ponedeljek, 9. t. m. ob četrti na sedem zvečer v veliki filharmonični dvorani.

Predavanja

Fantovški odsek sv. Peter ima drevi ob pol 9 po šmarniški redni sestanek s predavanjem p. Kazimirja Zakrajška »O naših onstran meje«. Vabljeni celopunktno prosvečeni, posebno pa so vabljeni članice dekliškega odseka. Tajnik.

Sestanki

XXXVIII. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani bo v četrtek, dne 19. maja 1938 ob 7 zvečer v posvetovalnici Druženja trgovcev v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27., pritrilje, levo. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitve odbora, društvenega razsodišča ter dveh preglednikov računov. 6. Določitev ustanovnine, članarine in pristopnine za leto 1938. 7. Samostojni predlogi. Samostojne predloge je naznaniti pet dni pred občnim zborom pisмено društvenemu predsedstvu.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62, in mr. Gartus, Moste.

Naše nizke cene

Vas bodo presenetile! Odlična izbira vsakovrstne manufakture v dobri kvaliteti pri

BRATA VLAJ, Wolfova ulica 5

I župan dr. Juro Adlešič odpotuje v Ameriko danes z brzim vlakom, ki odhaja z Glavnega kolodvora ob 5 popoldne.

I Nočne častivce najsvet. Zakramenta opozarjamo, da se drevi ob devetih prične v stolnici celonočno čiščenje. Udeleženci opravijo v vsaki nočni uri molitve 8 ure. Vljudno vabilni!

I Gg. katehetje se obveščajo, da je v društveni sobi Kateh. društva na razpolago pola za vpis tretje katehe sv. spovedi in tem šolskem letu. Odposlala se bo kmalu.

I Sijajna mladinska akademija. Nocoj bo v frančiškanski dvorani večer otroške ljubeznivosti in prisrčnosti. Na mestni dobrodelni akademiji nastopijo otroci dvanaestih ljudskih šol in otroških vrtcev. Najraznovrsnejše točke

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri!
Šlager šlagerjev **BELI JORGOVAN** Kino Matica 21-24

se vrste v pestrém redu. Pevci solisti se menjavajo z odličnimi pevskimi zbori, prizori sledijo gledališkim scenam, ljubka rajanja kažejo ljubiznivo in prikupno spretnost naših malih. Vse to je dostopno nocoj za malo vstopnino v frančiškanski dvorani. Vstopnice se dode ves dan v pisarni »Pax et bonum« v pasazi frančiškanske ulice in zvečer pri blagajni. Ker je ta mladinska prireditve tudi dobrodelna, bo gotovo moralni in gnotni uspeh velik. Ves dohodek gre v prid revnim ljubljanskim otrokom. Akademija se prične ob 18 zvečer. Pokazala bo, na kako visoki kulturni stopnji so naše ljudske šole in otroški vrtci ter njih učenci.

I Srednješolski telovadni nastop v soboto, dne 7. t. m., bo na Stadionu zbral vso srednješolsko mladino, t. j. 6230 učencev in učenk. Ženske proste vaje bo izvajalo 800 učenk, moške proste vaje pa 1200 učencev višjih razredov. V petek bo glavna skušnja ob isti uri in po istem sporedu kakor drugi dan nastop. Cesta na Stadion bo torej v petek in soboto med drugo in tretjo popoldansko uro polna šolske mladine.

I Prosvetno društvo Trnovo priredi v nedeljo, 29. maja, enodnevni avtobusni izlet v Gorico, na Sv. Goro, Doberdob, Trst. Prijave se sprejemajo do 10. maja v društvenem domu in trnovskem župnišču, kjer se dobijo podrobne informacije.

I »Gora in gorska pokrajina«. Po treh letih razstavlja v Jakopičevem paviljonu Edo Deržaj. Kakor nam naslov pove, bo tokrat razstavil le slike z naših gor. Razstava obsega okrog 100 del: olj, akvarelov in grafik. Odprta bo od 8. do 22. maja, dnevno od 9 do 19. Na to razstavo posebno opozarjamo planince, ljubitelje slik z gora.

KINO UNION Tel. 22-21

Irene Dunne v sijajni in duhoviti
družabni komediji

Javni škandal

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

I Podpornemu društvu za gluho in slišno mladino je daroval g. inž. Slavko Viher znesek 100 din v počastitev spomina blagopojnega gosp. Jožefa Černeta, podpornatela Hranilnice dravske banovine. Prisrčna hvala!

I K poročilu o občinski seji. K našemu večerajšnjemu poročilu o ljubljanski občinski seji pripominjamo, da se nam je pripetila neljuba pomena. Pri korekturi sta bili namreč postavljeni dve enaki vrstici, zaradi česar je izpadla vrstica z imenom pokojne gospe Franje Tavčarjeve, ki se je g. župan dr. Adlešič toplo spominjal. Poučeni čitatelji pa so tako in tako mogli sklepati, da tople besede dr. Adlešiča veljajo za pokojno ljubljansko častno meščanko go. Tavčarjevo.

I Ogenj v Kolizeju. Včeraj, malo po 5 zjutraj, je nastal v kolizejskem poslopju nevaren požar. Vnela se je namreč streha. Požar so zakrivilo stranke (v Kolizeju stanuje okoli 250 družin), ki nosijo pepel pod streho. Stražnik je poklical poklicne gasilce, ki so prihiteli z motorno brizgalno in magirus-lesivo. Poklicne gasilce je vodil poveljnik g. Janez Furlan. Za poklicnimi gasilci pa so prihiteli še prostovoljni gasilci pod vodstvom g. Stanka Pristovška. Gasilci so po daljšem naporu zadušili požar, vendar je na tramovju več deset tisoč dinarjev škode.

I Karloški most prepleaskan. Razširjeni karloški most je obdržal svojo staro železno ograjo, te dni so ga prepleskali. Ograja je dobila temnozeleno barvo.

Rokavice, nogavice, Karničnik, Nebotičnik.

I Izsiljevalci in tatovi. Pred mali senat so včeraj prišli mladi ljubljanski tipi, ki že dalj časa niso prišli za poštno delo. 28-letni Karol, ključavničar, je napravil odličen ključ za stanovanje nekega ljubitelja in zbiratelja starin in umetnin. S tem ključem so Karol, 23-letni Edi in 24-letni Franci, ki je bil nekak glavni izsiljevalni in tatinski družbe, trikrat vlomili v stanovanje tekmarja in mu odnesli za 3000 dinarjev vrednosti. Pozneje, ko so zvedeli, da jih je starinar ovidil, so si izmislili zgodbo o njem. Tretji oboževalec je več mesecev živel prav veselo in je imel vedno mnogo denarja, ker je iskal svoje žrtve med homoseksualci. Ti so mu plačevali čedne vsote, naposled pa je naletel na nekega inženirja, ki je zadevo ovidil. Tri žrtve, ki so fantu plačale do 5000 dinarjev, so zadevo prijavile policiji. Druge žrtve raje molče. Pred malim kazenskim senatom je bil zaradi zločina vlomne tatvine Karol obsojen na 7 mesecev strogega zapore. Edi zaradi istega zločina na 10 mesecev strogega zapore in v izgubo častnih državljskih pravic za 2 leti, Franci L. pa zaradi zločina tatvine in obrtnega izsiljevanja na 1 leto in 2 meseca robije, kakor tudi v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta. Razprava je pokazala vso pokvarjenost tako imenovane ljubljanske »zlate mladine«.

Celje

c Glasbeno pevski večer v mestnem gledališču. Z gotovostjo lahko trdimo, da bo glasbeno-pevski večer vseh prireditelj CKT. Spored glasbeno-pevskega večera je tako bogat, da zasluži največjo pozornost in zanimanje občinstva. Nastopijo štiri celjske pevskie družbe: CPD, Celjski Zvon, Ojka in Celjski oktet. Že za koncerte posameznih pevskih društev v Celju je veliko zanimanje, zato upamo, da bo ta impozantna skupna prireditev vseh celjskih pevskih društev zajela in privabila v soboto zvečer v mestno gledališče toliko ljudi, da bo gledališče zasedeno do zadnjega kotička. Večer bo otvoril pomočni orkester Glasbene Matice, ki bo zaigral Iv. K. Sancinovo »Iz celjske suite«. Orkester dirigira avtor sam. Mešani zbor Celjskega Zvona pod vodstvom pevovodje skladatelja A. Cererja bo zapel dve Mihelčičevi in eno St. Mihelčičevo. Tenor-solo poje g. M. Modic. Ga. H. Rajhova bo ob spremljevanju na klavirju ge. M. Sancinove zapela sopran-solo I. K. Sancinovo »Poziva«. Na glasbeno-pevskem večeru bo nastopil priznani baritonist in bivši pevovodja Celjskega Zvona g. prof. M. Močan, ki bo zapel Pregljevo »V mraku«, Cererjevo »Serenado«. Na klavirju ga spremlja St. Mihelčič, ki bo nato izvajal na klavirju klavirsko suito v 5 stavkih. Pevsko društvo Ojka bo pod vodstvom pevovodje in skladatelja C. Preglja zapelo tri avtorjeve: »Zunica«, »Utraj mi še rožice« in »Pesem o beli hišici«. — Odmor. — Godalni orkester Glasbene Matice bo pod vodstvom g. K. Sancinoma odigral dr. Fr. Delakovo kompozicijo. Sledi duet za sopran in tenor z godalnim orke-

strom A. Mihelčič »Večerni zvon«. Sopran poje ga. A. Mikeln, tenor pa poje g. J. Zagar. Dirigira g. K. Sancin. Nato bodo izvajane: Cerer: »Hrepenenje«, dr. Delak »Balada«, St. Mihelčič »Tržaškimi bratovi«, Cerer »Jutru«; to bo zapel Celjski oktet pod vodstvom A. Cererja. Mešani zbor bo zapel ob spremljanju na klavirju gđ. M. Oražem R. Sancinovo »Večernico« in P. Pregljevo »O, da je roža moje srce«. — Na sobotnem pevskem večeru se bodo izvajala odlična dr. Schwabova dela »Rajanje pod lipco«. Tenor-solo poje g. Telč, izvajal CPD pod vodstvom dirigenta g. P. Segule. Za zaključek večera bo izvajana I. K. Sancinova »Himna Celju«, ki jo je skladatelj posvetil CKT. Pesmico je zložil g. Roš. »Himna Celju« bo triumfalno izvenela, saj jo bodo izvajali združeni celjski zbori. Sopran poje ga. Lapajne. Dirigira avtor sam. Naj nikdo ne izostane od te prireditve, ki bo pokazala, da je ravno v našem slovenskem Celju veliko ljubezni do slovenske pesmi, do glasbene umetnosti.

Kino Metropol: »Izgubljeno mestec«.

c V Vojniku pri Celju je v torek zaspala v Gospodu 88-letna ga. Marija Jost roj. Ledl. Danes ob 2 popoldne bo v Vojniku blagoslovitev krste, ki jo bodo nato prepeljali v Celje. Pogreb pokojnice bo na mestnem pokopališču eno uro prej, kakor je bilo prvotno določeno in označeno v večerajšnjem oznanilu. Naj v miru počiva! Svojcem naše iskreno sožalje!

c V Prečni ulici je včeraj zaspala v Gospodu 74-letna ga. Esih Betka. Pogreb pokojnice bo v petek ob pol 5 na mestnem pokopališču. Naj ji sveti večna luč!

Kino Union: Danes »Požar nad Anglijo«, — Jutri: »Jutrik dvorca Zendec«.

c Huda nesreča pri nalaganju lesa. V Sibe-niku pri Sv. Juriju je pri nalaganju lesa padel 29-letni delavec Arliš Alojz tako nesrečno, da ei je pri padcu prebil lobanjo ter dobil hud pretres možganov.

c V nedeljo, dne 8. maja ob 6 zvečer bo v kapelici č. k. šolskih sester običajen kongregacijski sestanek za celjske gospe, h kateremu vas vljudno vabimo zaradi razgovora o kongregaciji.

Maribor

Meščani!

V času od 8. do 15. maja t. l. bo po vsej krajlini protituberkulozni teden. Tudi tukajšnja Protituberkulozna liga bo obhajala ta teden na posebno viden način ter bo skrbel za to, da bodo vsa okna okrašena s simboličnimi zastavicami boja proti jetiki. Vsi tedni vabimo meščane, da se polnoštevilno odzovejo vabilu naše Protituberkulozne lige ter se udeležijo njenih prireditev in zbark, posebno pa, da okrase vsa okna z zastavicami, ki jih bo dala liga na razpolago. Manifestacija naj bo čim mogočnejša in učinkovitejša ter naj da izraz našemu razumevanju za boj proti jetiki. Župan dr. J u v a n s. r.

m Nov član okrajnega cestnega odbora. Mesto umrlega posestnika Alojzja Rebernika je imenovala banska uprava v mariborski okrajni cestni odbor župana občine Pobrežje g. Karla Stržinca.

m Otroške šmarnice pri frančiškanih. Tudi letos so v frančiškanski baziliki šmarnice za mladino. Ta pobožnost, ki se začne vsak dan ob 18, je posebno lepa in prijetna ter je zelo priljubljena tudi pri odraslih, tako da je bazilika vsek dan nabito polna. Posebno ugaja lepo mladinsko petje. Zjutraj je v frančiškanski baziliki majeska pobožnost ob pol 6.

m Literarni večer prireditelj Anton Ingolič, Milan Kajš, Miško Kranjec, Branko Rudolf in Božo Vodušek. Literarni večeri so se pri nas tako uveljavili, da spadajo k najlepšim točkam programa naše Ljudske univerze. Kot dosedanji, bo obširno govorlo posvečeno primerno pozornost tudi temu večeru lepe slovenske besede.

m Krčevinski in košarka prosveta. Prosvetno društvo v Krčevini ima v nedeljo ob 14.30 občni zbor v društvenih prostorih. Zbora naj se udeležijo odborniki in člani polnoštevilno! Izobraževalno društvo v Koških ima v nedeljo zjutraj vs. maso za svoje žive in rajne člane, popoldne ob 15 pa svoj redni letni občni zbor.

m Dvojno gostovanje v »Trubadurju«. V torek, dne 10. maja gostujeta v operi »Trubadur« članici ljubljanske opere ga. Oljdekopova in bivša članica mariborskega gledališča ga. Kogejeva.

m Dekliški krožek za mesto ima drevi ob 8 svoj redni sestanek v Domu. Na sporedu je zanimivo predavanje ge. dr. Prijatelj: »O higieni žene« s eklopičnimi slikami. Vabljeni so tudi druga dekleta.

m Požar v Bohovi. V noči na sredo ob pol 3 po polnoči je izbruhnil požar na stanovanjski hiši posestnika Ignaca Rajzmana v Bohovi pri Mariboru. Požar je povzročil 25.000 din škode. Posestnik Rajzman je prizadel tembolj, ker mu je pred tednom dni umrla žena. Sumijo, da je bil ožen potaknjen, ker so našli pri izbruhu požara krehli prislonjeno lestvo, ki prejšnjega večera ni bila na dotičnem mestu.

m Smrt kosi. V bolnišnici je umrla v starosti 25 let uradnica gđ. Milka Wolfzettl. — V Ribniškem selu je pokosila smrt 68 letno soprogo posestnika I. Ivano Veronek. — V Slovenski 40 je umrl 76 letni mestni ubožec Karl Neubauer. Naj počiva v miru.

m Romanje v Rajhenburg bo letos v soboto, 28. maja. Odhod je z vlakom ob 18, povratek pa v nedeljo ob 22.12. Nedeljska železniška vozovnica stane 50 din. Prijave sprejema vratar pri oo. frančiškanih.

m Zaradi slabega dimnika — 75.000 dinarjev škode. V Josipdolu št. 11 je zgorela tamošnja gostilna, ki je bila last veleposestnika inž. Milana Lenarčiča. Požar je nastal sredi noči, ko so v hiši vsi spali. K sreči se je zaradi svetlobe prebudila služkinja ter zbudila najemnika gostilne Alojza Piščanca in njegove soprogo. Rešiti so mogli le nekaj opravil in obleke, vse drugo pa je ožen uničil. Škoda se ceni na 75.000 din. Požar je nastal v dimniku, v katerem so se vnole saje.

Gledališče

Četrtek, 5. maja: Zaprto.

Petek, 6. maja: Zaprto.

Jesenice

Odlikovanje. Gasilska zveza v Belgradu je odlikovala z veznim križcem III. stopnje generalnega ravnatelja KID gospoda C. Noota za gasilske zasluge. Kakor znano, je industrijska gasilska četa KID ena prvih čet v Sloveniji. Istočasno je prejel enako odlikovanje tudi poveljnik gasilske čete g. K. Luckmann.

Ljubljanska borza 1937

Iz poslovnega poročila ljubljanske borze za lanske leto posnemamo še naslednje podatke:
Uvodno razpravlja poročilo obsežno o položaju in razvojnih tendencah tako našega kot svetovnega gospodarstva v lanskem letu ter njegovem vplivu na borzni promet.

Lesna trgovina

V lesni trgovini pomeni leto 1937 preokret na boljše. Bilo pa je mnogo ovir povečanju izvoza, ker so bile znatne težave v prvi polovici leta za izvoz v Nemčijo in Italijo. Glede Italije smo sicer pričakovali, da bo imela iste količine kakor pred sankcijami, vendar se je pokazalo, da testoni, tavolette in drugo ne bodo več tako važen izvozni predmet za Italijo. Gornja Italija kupuje po sankcijah skoraj vse svoje potrebe v Avstriji. Promet z Italijo pa se tudi ni mogel povečati zaradi znatnega našega aktivnega klirinskega salda. Kupčija z Nemčijo je v drugi polovici leta znatno popustila. Edina dva svobodna trga za naš les sta bila v Angliji in Holandiji, kjer pa so tudi velike ponudbe prenatrpane trga in je kupčija proti koncu leta ponehala. Izvoz iz Slovenije se je v prvi polovici 1937 v primeri z letom 1936 zelo povečal, tudi v drugem polletju je bil še živahen, toda v tem času so se izvrševale večidel dobave, sklenjene še v začetku leta.

Tudi lani so bili trami glavni produkt Slovenije in se je njih produkcija zelo povečala predvsem zaradi večjega izvoza in izboljšanja cen. Izvažali smo trame predvsem v Italijo, nekaj tudi v Grčijo. Lani je bil izredno velik izvoz celuloznega lesa, ki je bil izvažen celo v Bolgarijo. Produkcija mehkega lesa je bila vse leto obsežna. Cene so bile boljše, do česar je pripomogla tudi znatno večja pazljivost pri izdelavi blaga po strogih zahtevah nemškega trga. Kakor v letu 1936, tako je tudi lani skoraj prenehala produkcija in prodaja testonov, tavolet in pacconov. Popolnoma je prenehal izvoz bukovine srednje kvalitete v Španijo. Za hrastovino je bilo stalno povpraševanje in dobre cene. Večji del lanske produkcije hrastovih pragov so porabile državne železnice. Le manjši del izdelanega blaga je bil prodan v inozemstvo. V ustrežajoči kvaliteti smo lahko lani prodali skoraj vse vrste plemenitega lesa po razmerno ugodnih cenah. Vendar velikih količin ni bilo na razpolago. Za drva se je lani pokazala večja potreba. V zimi je celo primanjkovalo suhega blaga. Izvoz oglja iz Slovenije je bil lani malenkosten. Skupni promet v lesu je lani znašal 2.76 milijona, 1936 pa 2.83 milijona din.

Za gradbo silosov v dravski banovini

V žitni kupčiji je bilo lani prometa 0.7 milijona dinarjev (1936 1.3 milij.). Naša banovina je imela lani slabo letino.

Tudi v dravski banovini je potrebna zgraditev silosov, ker razpoložljiva skladišča trgovcev niso zadostna in so skladišča le bolj manipulacijski proteti, pa tudi ne dovolj obsežni. Vsako skladišče tudi ni urejeno tako, da bi bilo čiščenje in sortiranje pšenice mogoče po strokovnih predpisih. Zato prihaja v promet le merkantilno blago, ki nikoli ne doseže one cene kot sortirano blago. Zato je potrebno, da se tudi v naši banovini zgradi silosi.

Lani je na borzi najbolj narasel devizni promet: od 240.5 na 376.4 milij. din, največ v klirinskih markah od 41.0 na 147.5 milij. din in v dinarski devizi od 15.1 na 22.9 milij. din. Promet z vrednostnimi papirji je bil majhen.

Poročilo nato navaja še podatke o delu delegacije borz, katere predsedništvo je lani imela ljubljanska borza, ter proslavo 10 letnice polne borze v Ljubljani.

Število tožb pri borznem razsodišču se je lani zmanjšalo za 231 na 1.155, skupne terjatve, za katere so bile vlozene tožbe, pa so celo narasle od 3.728.000 na 3.739.000 din. Vzrok za to je iskati v tem, da se je lani veliko trdilo zadovoljilo samo s pravnim poukom v sporu zaradi sklenjenega posla in so bile po izvršeni ekspertizi sklenjene številne poravnave.

Občni zbor članov

Ljubljana, 4. maja 1938.

Danes popoldne je bil pod predsedstvom glavnega ravnatelja g. dr. Ivana Štokarja občni zbor ljubljanske borze za blago in vrednote, na katerem sta bila od 152 članov zastopana 102. Občnega zbora so se udeležili tudi za Zbornico predsednik g. Ivan Jelačin, za zvezo industrijev tajnik g. Gorjup, za Društvo industrijev in veletrgovcev g. Josip Ljubič, za Združenje trgovcev predsednik g. Viktor Meden, za Zvezo trg. združenj g. Roman Golob in v zastopstvu borznega komisarja finančni ravnatelj g. dr. Avgust Sedlar.

Na predlog predsednika so bili poslani: vda-nostna brzojava Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, nadalje brzojavni pozdravi predsedniku vlade, g. dr. M. Stojadinoviču, finančnemu ministru g. Letiču, trgovinskemu ministru g. dr. Vrbaniču, notranjemu ministru g. dr. Antonu Korošcu in ministru brez portfelja g. dr. Mihi Kreku ter guvernerju Narodne banke g. dr. Radosavljeviču.

Iz poročila g. predsednika o gospodarskem položaju posnemamo, da je v kljub vojnim zapletljajem v raznih državah svetovno gospodarstvo šlo navzgor in da je bil tudi razvoj našega gospodarstva zadovoljiv. Preteklo leto je bilo od krize sem najboljše leto. Posebej poudarja pomen ureditve terjatev pri dunajski Poštni hranilnici in želi, da bi se uredilo tudi vprašanje predvojnih avstrijskih in avtonomnih dolgov.

Pozivu za vpis 6% posojila v znesku 4 milijard se bodo gotovo odzvali vsi sloji gospodarstva in gospodarstveniki, ker bodo ti kapitali dali vsemu gospodarskemu organizmu novega poleta. Pri tem naj ne bo pozabljena tudi Slovenija, da se bodo izpolnile naše dolgoletne želje glede sodobnih cest, cestne in železniške zveze z morjem i. t. d.

Na denarnem trgu opazimo nadaljnje razveseljivo naraščanje novih vlog pri samoupravnih hranilnicah in bankah in tudi poslovni uspehi pri denarnih zavodih so zadovoljivi. Denarni zavodi pod zaščito likvidirajo v pospešenem tempu svoje stare angažmane ter izplačujejo stare vloge in naložbe po načrtu. Za gospodarstvo v Sloveniji je posebno važno, da so se s sredstvi Poštnih hranilnic in z dragoceno pomočjo banovine napravili odločilni koraki k normaliziranju poslovanja kreditnih zadrug. Vse to v zvezi s končno likvidacijo kmečkih dolgov nam daje najboljše nade za bodoči razvoj našega denarništva in gospodarskega udejstvovanja, četudi se zavedamo, da se vse posledice preteklih akutne krize ne dajo eliminirati v enem hipu.

V svojem poročilu o gospodarskih razmerah v l. 1936 sem iz tega mesta poudaril, da je optimizem glavna pogonska sila za vsak gospodarski in kulturni napredek. V slabih časih je treba ohraniti duševno ravnovesje in hladnokrvnost, ker bi utegnili malodušnost in črni pesimizem imeti za posledico skrajno defetistično razpoloženje mas, ki je ne samo za privatno, ampak tudi za javno gospodarstvo največje zlo. Če smo označili za slabe čase optimizem kot zdravilno sredstvo, ki tolaži in usmerja poglede na boljšo bodočnost nas ne smejo uspehi novih konjunkturalnih žarkov oslepiti in zapeljati v drugo fundamentalno zmoto, v kateri bi pozabili, da drevesa ne rastejo do nebes in da sledi vsaki spomladi poletje in jesen in končno neizogibno tudi zimski čas. Ko je vozilo v največjem diru mora vozač posvetiti vozilu in cesti največjo pozornost. To velja tudi za vsakogar, ki mu je v gospodarstvu poverjeno mesto kapitana ali krmljarja, če so se nevarni valovi prejšnjih let polegali in plove naše gospodarstvo pod vedrim nebom na mirni gladini, ne smemo pozabiti na spremenljivost vremena. V gospodarstvu naj se vsakdo ravna po načelu:

v času depresije bodi in ostani optimist, v času konjunkturalne postani pravočasno pesimist.

Najboljša šola so lastne napake, ki jih človek sam napravi in srečno preživi. Dolžnost starejših je, da evare mlajše pred istimi grehi. Smatral sem za svojo dolžnost, da spregovorim nekaj besed o tej temi, ker se, če vsi znaki ne varajo, že nahajamo na nekem razpotju ali ovinku, ki nam nalaga previdnost. Če izzamemo Sovjetsko Rusijo, ki je gospodarska enota zase, in nemško ter italijansko avtarkijo, o kateri končna sodba še ni mogoča, moramo usmeriti svoje poglede na Severno Ameriko in na Britanski imperij. V Ameriki je perioda prosperitete že davno minula in si vlada prizadeva na vse mogoče načine, da omili skrajno nevarne posledice zopetne depresije. V Angliji se suče diskusija v vodilnih gospodarskih revijah okoli vprašanja, ali je preobrat navzdol že nastopil decembra lanskega leta ali še ne.

Ta dva velika gospodarska bloka, ki imata v finančnem pogledu ogromno premoč na celem evetu, sta merodajna za razvoj gospodarstva v vseh drugih državah, če tudi nastopajo in se pojavljajo reperskije drugod postopoma in z različno intenzivnostjo v zvezi s posebnostmi gospodarske strukture posameznih držav, pri čemer igra važno vlogo tudi zunanja in gospodarska politika. Da Jugoslavija nima resnega sovražnika in da ima tudi gospodarsko razmerje napram drugim državam dobro urejeno v veliko korist uspešnega razvoja naših življenjskih prilik, je pripisati tudi smotnemu zunanje-političnemu in gospodarskemu delu kr. vlade, za kar smo ji hvaležni.

Iz poročila finančnega odbora, ki ga je podal g. Gregorc, posnemamo, da so se lani radi povečanja prometa povečali dohodki od devizne kurtaže za 0.1 na 0.8 milij. din, dočim so nazadovani dohodki od borznega razsodišča. Od prebitka za l. 1937 je bil dotiran v znesku 350.000 din elavninski sklad, ki znaša že 1.75 milij. din. Ta sklad je naložen v bankah. Končno predlaga g. Gregorc absolutorij, ki je bil tudi sprejet soglasno. Pri naslednjih volitvah so bili ponovno izvoljeni v borzni svet g. dr. Ivan Štokar, dr. Joža Basaj, Heinrich Fran, Avgust Tosti in dr. Fran Windischer. V finančni odbor so bili ponovno izvoljeni gg. Ivan Gregorc, Janko Rovin, Anton Kralj, Josip Ljubič in Anton Soršak. V razsodišče so bili po-

Nato je predavatelj podal podrobno statistiko nepismenosti po okrajih na podlagi podatkov štetja iz leta 1931, ki kaže naslednje rezultate:

Jugoslavija v %			
banovine	vsj	moški	ženske
dravska	5.54	5.26	5.79
savska	26.67	19.57	35.15
donavska	28.87	17.52	39.56
primorska	57.46	44.11	69.76
moravska	61.96	38.83	83.72
drinska	62.11	45.24	81.02
zetska	66.04	48.80	82.90
vardarska	70.86	55.70	85.50
vrbska	72.60	59.89	85.81
Belgrad	10.87	7.10	15.32
povprečje	44.61	32.27	56.40

Statistika nam kaže po posameznih mestih in okrajih naslednjo sliko:

Slovenija: mesta: Ljubljana 2.36, Maribor 2.45, Celje 2.72, Ptuj 3.15; okraji: Kranj 3.57, Ptuj 4.26, Logatec 4.39, Maribor desni breg 4.68, Celje 4.85, Kočevje 4.87, Ljutomer 4.89, Črnomelj 5.11, Kamnik 5.15, Litija 5.41, Laško 5.50, Brežice 5.64, Maribor levi breg 5.71, Novo mesto 5.95, Šmarje 6.25, Krško 6.89, Konjice 7.30, Slovenj Gradec 7.87, Dolnja Lendava 8.68, Metlika 8.76, Gornji grad 9.87, Murska Sobota 10.07 in Dravograd 12.88% vsega prebivalstva nad 10 let starosti.

Savska banovina: 19 mest z Zagrebom je imelo 9.13% nepismenih, v 69 okrajih savske banovine je bilo 29.83% nepismenih, v vsej banovini pa 26.6%.

V donavski banovini znaša odstotek nepismenih: Stara Pazova 16.79, Ruma 17.26, Ilok 17.53, Šid 20.21, Zemun (okraj) 20.48, mesto Ze-

novno izvoljeni gg. Josip Ljubič, Oto Lrant in dr. Ciril Pavlin, na novo pa Dominik Bezenšek, Ivan Bizjak, Alojz Paulin, Albert Pečounik, Evgen Tuječ, Anton Verbin, Valentin Vrhunec in Joško Zemljč. Izvolitev je bila soglasna.

Z zahvalo vsem navzočim za sodelovanje je zaključil predsednik g. dr. Ivan Štokar uspešni občni zbor.

Naše gospodarstvo v marcu

Iz mesečnega poročila Narodne banke za marec 1938 posnemamo tele podatke o razvoju našega gospodarstva:

Hranilne vloge so v teku meseca februarja znatno narasle: za 94 milij. din na 11.551 milij. dinarjev. Pripomniti je, da so dne 1. marca 1937 znašale vse hranilne vloge samo 10.511 milij. tako, da so v enem letu narasle za 1.040 milij. din. Od 1936 na 1937 je v istem mesecu znašal prirastek samo 432 milij. din.

Tečajni drž. papirjev so bili tudi v marcu na znatni višini. Naslednja tabela kaže gibanje tečajev v zadnjih mesecih:

	marec 1937,	febr. 1938,	marec 1938
vojna škoda	410.03	453.51	464.36
7% invest. posoj.	88.48	99.20	99.38
4% agrarji	52.11	60.50	60.94
6% begl. obvez.	75.57	90.0	91.76

Promet v efektnih na naših borzah je znašal marca 76 milij. din (februarja 51 in marca 1937 47 milij. din). Skupno je dosegel v prvih 3 mesecih 151 (lani v prvih 3 mesecih 100) milij. din. V devizah je znašal promet marca 1938 305 (februarja 1938 241 in marca 1937 292) milij. din. Skupno je dosegel promet v devizah in valutah v prvih 3 mesecih višino 893 milij. din (lani 773 milij.).

Indeks cen na debelo smo že prinesli (padel je od 70.9 v februarju na 78.6 v marcu). Indeks cen na drobno kaže tole sliko:

	marec 1937,	febr. 1938,	marec 1938
Belgrad	79.5	91.7	91.1
Zagreb	82.7	91.0	90.2
Ljubljana	83.0	87.7	88.9
Skopje	84.9	93.6	92.8
Sarajevo	82.1	87.9	88.7
v 10 glavnih mestih	82.9	90.1	89.9

Novost v tem indeksu je, da je objavljen od začetka leta 1935 dalje tudi indeks cen na drobno (za 50 predmetov) za mesto Sarajevo in za 10 večjih mest v naši državi (10 mest-sedežev banovin in Belgradu).

Promet je v marcu izredno narasel: število natovorjenih vagonov je znašalo 151.000 (februarja samo 123.000 in marca lani 122.000 vag).

mun 9.10, Subotica, mesto 22.31, Sr. Mitrovica 28.40%. Najmanj nepismenih ima mesto Zemun, v 22 okrajih se giblje nepismenost med 10 in 20%, v 24 okrajih pod 50. Bela crkva pa ima največ nepismenih: 32.05%.

V primorski banovini, ki obsega Dalmacijo, del Bosne in Hercegovine, v kateri živi 77% katolikov, 7% muslimanov in 15% pravoslavnikov, je imel Split mesto samo 15.02% nepismenih, druga mesta: Mostar 27.80, Livno 35.79, Šibenik 44%, okraji pa: Korčula 22.82, Hvar 24.08, Brač 24.70, Preko 28.09, Metković 35.26, Makarska 39.54, Šibenik 47.56, Split 53.94, Knin 63.25, Sinj 64.54, Stolac 65.53, Benkovac 67.34, Knin 67.42, Ljubuški 70.72, Mostar 72.65, Konjice 76.98, Bugojno 80.28, Livno 81.74, Duvno 84.59, Prozor 85.79%. V tej banovini je prav posebno znatna razlika med odstotkom žensk in moških — nepismenih.

V ostalih banovinah, kjer žive pretežno ali v znatnem številu Hrvati, je slika naslednja: mesta Sarajevo 24.82, Dubrovnik 26.53, Kotor 26.82 in Banja Luka 30.83, v 45 okrajih teh banovin je nad polovico prebivalstva nepismena. Za razliko je navesti, da ima okraj Trebinje 54.26% nepismenih, okraj Cazin pa 84.94%. Nadaljnje številke po okrajih so: Sarajevo 66.19, Visoko 68.71, Travnik 70.39, Banjska Dubica 73.08, Banja Luka (okraj) 74.39, Fojnica 75.29, Sanski most 78.51, Mrkonjićgrad 79.28, Teslić 80.04, Glamoč 80.95, Kladanj 83.24, Vlasenica 84.45 itd.

Akcija Hrvatov gre za tem, da se število nepismenih, ki znaša okoli 1 milijona ljudi, zniža tako, da bo število nepismenih pri prihodnjem štetju leta 1941 znašalo manj kot 10% vsega prebivalstva, ki je šoloobvezno. Ker je pojav važen tudi v ostalih predelih države, je to najvažnejši problem naše prosvetne politike.

Borza

Dne 4. maja 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen. V Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 8.59—8.69, v Zagrebu se je malenkostno uvrstil na 8.55—8.65, v Belgradu je beležil 8.5510 do 8.6510.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.275 do 28.975, v Belgradu 28.40—29.10.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.40 do 14.60, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo maja 14.35—14.55, za konec maja 14.45 denar, za sredo in konec junija 14.375—14.575.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.471.228, v Belgradu 3.844.000 din. V efektnih izkazuje Belgrad 1.2 milij. din prometa.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold	2413.16—2427.76
Berlin 100 mark	1742.78—1756.65
Bruselj 100 belg.	730.45—735.52
Curih 100 frankov	996.46—1003.52
London 1 funt	215.99—218.05
Newyork 100 dolarjev	4304.13—4340.44
Pariz 100 frankov	130.77—132.21
Praga 100 kron	150.93—152.04
Trst 100 lir	227.34—230.42

Curih, Belgrad 10, Pariz 13.95, London 21.725, Newyork 435.50, Bruselj 73.35, Milan 22.91, Amsterdam 242.20, Berlin 175.15, Dunaj 46.75, Stockholm 111.95, Oslo 109.175, Kopenhagen 96.975, Praga 15.175, Varšava 82.25, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.605, Buenos-Aires 114.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji. 7% inv. pos. 99—101, agrarji 62.50—63.50, vojna škoda promptna 482—484, begl. obv. 93.50—94.50, dalm. agrarji 92.50—93.50, 8% Bler. pos. 98.50—100, 7% Bler. pos. 93.50—94.50, 7% pos. DHB 99.50—100.50. — Delnice. Narodna banka 7300—7400, Trboveljska 195—210.

Zagreb. Državni papirji. 7% inv. pos. 98—100.50, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 482—483 (482), begl. obv. 93—94, dalm. agrarji 92—92.75, 4% ev. agrarji 62 denar, 8% Bler. pos. 97—97.50 (97), 7% Bler. pos. 94—94.50 (94), 7% pos. DHB 99.50 denar, 7% stab. pos. 98.50 denar. — Delnice. Narodna banka 7300 denar, Priv. agrarna banka 225—230, Trboveljska 195 denar, Gutmann 60—65, Tov. sladk. Bečkerek 600 blago, Osi. sladk. tov. 110—120, Dubrovačka 370 denar, Jad. plovba 375—395, Oceanica 600 denar.

Belgrad. Državni papirji. 7% invest. pos. (100.50) agrarji 62.75 denar (62.75), vojna škoda promptna 482—482.50 (483, 482.50), begl. obv. 94—94.25, dalm. agrarji 92.50—92.75 (92.75), 8% Bler. pos. 98.50 denar, 7% Bler. pos. 93.75—94 (94), 7% stab. pos. (99.25). — Delnice. Priv. agrarna banka 230—233 (233).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč. 215—217.50, šrem. 214—216, bn. 208—215, bč. potiska 217—220. — Moka bč. bn. Og. 315—325, 295—305, 275—285, 255—265, 225—235, 130—135, šrem., elav. Og. 312.50—322.50, 292.50—302.50, 272.50—282.50, 252.50—262.50, 222.50—232.50, 130—135. Otrubi bč., ban., šrem. jula vreče 105—102.50. — Tendence čvrsta. Promet srednji.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ptuj 27. aprila t. l.: voli I. vrste 5.60, voli II. vrste 5 din, voli III. vrste 4.50, telice I. vrste 5.50, telice II. vrste 4.50, telice III. vrste 4 din, krave I. vrste 4.50, II. vrste 3 din, III. vrste 2 din, tel. leta I. vrste 6.25, prašiči špeharji 8 do 8.50, prašiči pršutarji 7 do 7.50 din za kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12 din, goveje meso II. vrste prednji del 8 din, zadnji del 10 din, svinjina 13 din, slanina 14 din, svinjska mast 16 din, čisti med 18 din, goveje surove kože 9 do 10 din, telice surove kože 13 din, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Pšenica 200 din, ječmen 250 din, riž 225 din, oves 200, koruza 130, fižol 150, krompir 75, seno 45 do 50, slama 30 do 35, jabolka I. vrste 500 din, pšenična moka 350 do 375 din, koruzna moka 225 din za 100 kg. Vino novo iz navadnih vrst grozdja 3 do 4 din, vino novo iz kvalitnih vrst grozdja 4 do 5.50 din. Navadno staro mešano vino pri producentih 4 do 5 din za liter, finejšje sortirano vino pri producentih 5 do 7 din za liter.

Kulturni obzornik

Boi proti nepismenosti

V ljubljanskem Rotary-klubu je pred nedavnim predaval ravnatelj podružnice Jugoslovanske banke v Ljubljani g. Josip Ljubič o gibanju proti nepismenosti iz zanimivega predavanja posnemamo tele statistike in podatke:

Lansko leto začeta velika akcija v hrvatskih krajih za zmanjšanje nepismenosti je v Sloveniji našla manj zanimanja in to iz razumljivega razloga, ker je praktično nepismenost v Sloveniji že skoraj popolnoma likvidirana. Večji pomen pa ima ta akcija za hrvatske kraje, kjer segajo njeni početki že v predvojne čase. Že leta 1905 je bilo namreč ustanovljeno na zagreb. vseučilišču »Društvo hrvatskih sveučilišnih građana za pouku analfabeta«, ki se je kasneje prekrstilo v »Klub ABC«. Akcija je doživela večji razmah z razvojem kmetijskega gibanja in je prišla tudi v Bosno, kjer jo je vodil fra Didak Buntič. Akcija je imela že znatne uspehe, vendar jo čaka še veliko polje dela. To kažejo naslednje številke o gibanju odstotka nepismenih na Hrvatskem: leta 1869 je bilo nepismenih še 80.6% vsega prebivalstva (moških 74.4, žensk 86.8%), do leta 1910 je skupni odstotek padel na 46.2 (moški 38.2, ženske 53.7%), do leta 1931 pa na 26.6% (moški 19.2, ženske 33.6%). Skupno se je torej nepismenost znižala od 1869 do 1931 za približno eno tretjino. Glavni vzroki so: pomanjkanje šol in učiteljev. Zaradi pomanjkanja šol ni mogoče sprejeti v šole vseh šoloobveznih učencev. Tako izkazuje n. pr. samo Zagreb 9.07% vseh šoloobveznih otrok, ki niso mogli biti sprejeti v šole.

Ledene gore se bližajo Evropi

Medtem ko nam iz Newyorka poročajo o silni vročini, ki je nenadno nastala tam, pa prihaja iz južnega konca Grönlandije drugo poročilo, ki je s tem v zvezi. Tam je opazovalnica za premikanje ledovja iz Severnega ledenega morja proti jugu. Ta opazovalnica je na rtu Farewell. Trikrat na dan oddaja ta opazovalnica svoja poročila brezlično na vse kraje sveta, da opozarja ladje, kdaj se odkod bliža kaka ledena gora, ki je meseca maja največja nevarnost za paroplovbo po Atlantskem oceanu. Taka poročila dobiva vsak dan tudi danska postaja v Kopenhagenu.

Severne ledene gore se lomijo

Letos se je vročina zgodaj začela in smo preteklo tedne tudi v naših krajih čutili to zgodnjo toploto. Ta vročina val je zajel tudi krajše Severne ledenega morja. Pod vplivom te zgodnje vročine so se začele krhati silne ledene gore v tamkajšnjih krajih. Te gore so visoke do 200 ali še več metrov. Sonce se upira v te svetlikajoče se ledene ploskve ter jih izpodjeda. Kos za kosom se krši od ledene gore, pada v morje ter potem plava po njem kakor samostojen ledeni otok, ki ga morski tok nese naprej proti jugu. To drobljenje ledovja se je letos začelo nenavadno zgodaj. Kadar te ledene ploskve pridejo blizu evropskega obrežja, nastane pri nas v Evropi večji mraz, kar je navadno šele sredi meseca maja. Letos pa je menda ta prikazen bolj zgodaj prišla k nam, medtem ko v Ameriki vlada nenadna in nenavadna vročina.

Ledeni kosi, ki plavajo tako po morju, so na zunaj precej nedolžni videti, ker niso višji kakor 20–30 metrov. Toda ta nedolžnost je le navidezna, ker večji del ledovja plava pod morsko površino. Pod morjem pa je ledovje mnogo bolj široko. Gorje ladji, ki zadene na tako ploščo. Čaka jo usoda nesrečnega Titanica.

Kakor rečeno, letos prihajajo ti ledeni orjaki v naša morja bolj zgodaj kakor navadno. Niso pa le bolj zgodnji, marveč jih je letos tudi mnogo več ko druga leta. Strokovnjaki trde, da jih je letos nad 10.000, ki vsi hite od severa proti jugu k odprtemu Atlantskemu morju. Nekateri pa celo trde, da jih je letos nad 20.000!

Stražne ladje hite sovražniku naproti

Odkar se je zaradi take ledene gore potopila nesrečna ladja Titanic, je organizirana posebna stražna in obrambna služba zoper te ledene nevarnosti. Vse opazovalnice v severnem polarnem ozemlju so budno na straži. Kakor hitro zaznajo kak znak, da se bliža ledena gora, že se oglasi brezlični signal, da čez četrt ure že ves svet ve, kaj prihaja, četudi je tista nevarnost še zelo daleč.

Kadar take patrolne ladje mednarodne organizacije »Ice Patrol Service« zagledajo »sovražnika«, ki je v tem primeru ledena gora, ga takoj napadejo. S polno paro odplujejo ladje ledeni gori naproti. Toplota, ki je zunaj krova, naznanja, koliko toplote ima morska voda okoli ladje, iz česar sklepajo, ali je sovražnik že blizu. Kakor hitro začne toplota naglo padati, takrat zabrne na vsej ladji močni signalni aparati. Ladijski brzojav hiti na vso moč in ladijske sirene tulijo, kar se da. V tistem hipu se ustavijo vsi stroji na ladji in vsi možje morajo na krov, kjer se postavijo v bojno vrsto, kakor bi se bilo treba bojevati z živim sovražnikom.

Sedaj se ladja počasi približuje sovražniku, kakor bi ga hotela zalezti. Treba je namreč velikanke previdnosti. Čeprav so nenavadno močno zgrajene, vendar niso neranljive, če zadenejo ob ledeno pošast pod morjem.

Boj z ledeno pošastjo

Ladja naskoči ledene gore s topovi. Iz vseh topov, ki so nalašč za te namene na ladji, se usuje na ledeno goro ploha posebnih granat, ki so nalašč za razstreljevanje ledovja. V 10 minutah je tak orjak razstreljen z granatami iz topov. Kadar pa to ne gre, kar se tudi dogaja, ga razstrele tako, kakor pri nas razstrele kako skalo. Kadar mu s topovi ne morejo do živega, spuste mornarji iz ladje večji čoln, ki z njim veslajo tik do ledenega orjaka. Tukaj mu v led navrtajo veliko luknje, ki jih napolnijo s posebnimi razstrelilnimi patronami. Take patrone se drži dolga vžigalna vrva, ki ima na koncu vžigalnik. Ko je čoln opravil svojo dolžnost, se brž umakne iz nevarne sosesčine. Kmalu silno zagrmí.

Ledena gora se tako rekoč dvigne v zrak. Velikanski vodni curki svignejo v višino. Nato pa vse skupaj pade nazaj v morje in v njem izgine. Ledene gore ni več.

Manjših ledenih gor, ki niso večje kakor kaka soba, teh pa eploh ne razstreljujejo, ker niso nevarni. Taki lahko mirno plavajo proti jugu. Preden pridejo v tiste vode, koder plovejo velike ladje iz Evrope v Ameriko, ga je že davno pobrala toplota. Včasih pa se vendar le dogodi, da take ledene gore ni mogoče niti s topovi niti z razstreljevanjem razstreliti. V takem primeru je ledeni gori treba dati častno spremstvo. Patrolna ladja mora ves čas mirno pluti poleg ledene gore ter ves čas brezlično brzojavljati, kje plava ledena gora. Tako so druge ladje vedno sproti obveščene o nevarnosti.

Beli medvedi na ledeni gori

Taka služba je ne le silno odgovorna, temveč tudi zelo nevarna. Patrolna ladja se namreč tem ledenim goram ne more izogibati, kakor se jim morejo izogniti velike popotniške ladje. Patrolna ladja

mora nevarnosti nasproti kar hiteti. Včasih se tem ladjam dogaja, da jih sredi noči nenadno in nepričakovano sreča tak orjak. Že je tik ob ladji. Streljanje bi sedaj ne pomagalo več dosti. V takem primeru je edina rešitev, če so ladje dovolj močno zgrajene. Parnik pa mora biti seveda precej okreten, da se izmuzne iz objema ledene gore, katero nato lahko začne obstreljevati.

Seveda se dogajajo na tem lovu za ledenimi gorami tudi zanimive in smešne zgodbe.

Lansko leto se je zgodilo, da je neka ladja z vso liso obstreljevala tako ledeno goro. Močno je grmelo. Naenkrat pa sta se na ledeni gori dvignila dva velika in sestrana bela medveda, ki sta ostala na ledeni gori ter se po njej vozila, ne da bi vedela kam. Mornarji so nehali streljati. Nato so spustili v morje reševalni čoln, v katerega sta oba medveda rada planila ter se dala potegniti na krov ladje, kjer sta dobila dovolj jesti. Ko pa je ladja drugega dne ponoči priplula blizu obale v tej ledeni puščavi, sta jo oba medveda takoj popihala. Planila sta v vodo in odplavala na suho. Tako vsaj so poročali mornarji tiste ladje.

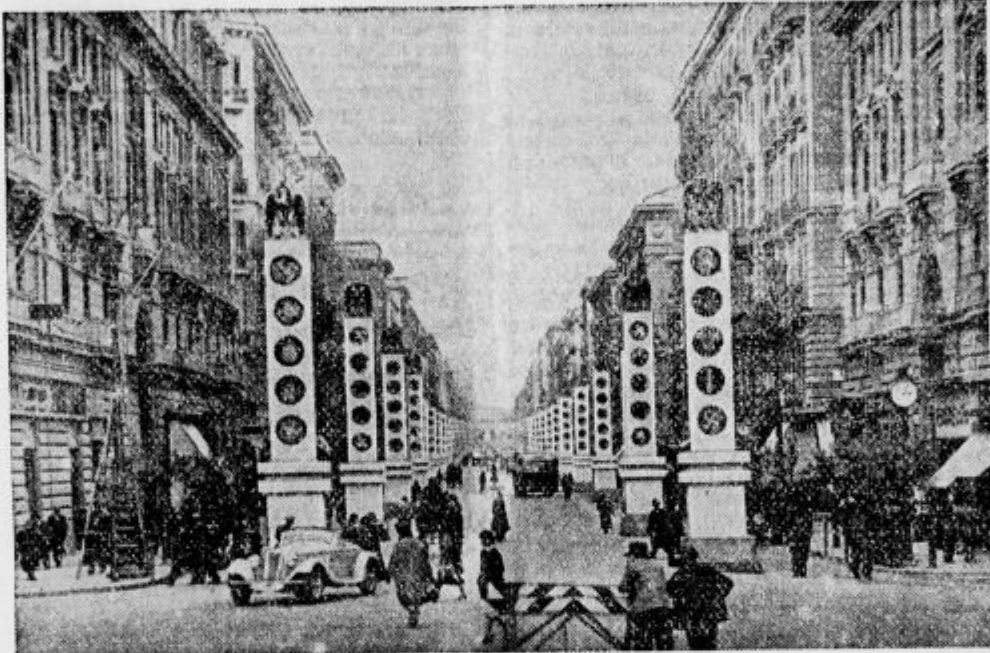
Nenadna vročina v Ameriki

Iz Newyorka poročajo: Zadnji dan meseca aprila je na vsej severnoameriški obali ob Atlantskem morju vročina nenadno zrasla na 30 stopinj v senci. Dne prvega maja pa je tako narasla, da kaj takega v Ameriki že 50 let niso doživeli. Nenadna vročina je hudo prizadela ljudi, ki nanjo še niso bili pripravljeni. Zato ni čudno, da so mnogi ljudi morali prepeljati v bolnišnice, ker jih je zadela od vročine kap. Pet ljudi je medtem že umrlo.

V tem letnem času je taka vročina nekaj docela nenavadnega, česar nihče ne pomni. Najhuje pa je, da je vse skupaj prišlo tako rekoč čez noč, ko je prejšnje dni dnevna temperatura znašala samo 10–12 stopinj. Zato so ljudje v Ameriki še hodili precej zimsko opravljeni. Vsa kopališča so še zaprta in nikjer se človek ne more pošteno ohladiti. Za

prvi maj je bilo pripravljenih po ameriških veleposredstvih mnogo majniških elovečnosti. Toda velikanška vročina je vse majniške sprejeme dobesedno poparila. Ceste so tisti dan bile docela prazne, ker je vsakdo gledal, da je čimprej prišel kam v senco in na hladno.

Znanstveniki in razni vremenski preroki si tega ne znajo razlagati. Uganka jim je, kako je mogoče, da je vročina kar čez noč udarila v deželo. V Newyorku, kjer je v nedeljo v senci bilo 34 stopinj vročine, so morali prepeljati v bolnišnico 200 ljudi. Nekateri teh ljudi, ki so jih morali kar na naglo spraviti v bolnišnico, so bili še zimsko oblečeni. Tudi iz Kanade, Grönlandije in Skandinavije poročajo, da je te dni toplota tam narasla.

Neapelj pričakuje Hitlerja: Slika nam kaže veliki Corso Umberto, kjer stoji 90 stebrov z nemškimi in italijanskimi znaki. Vsak teh stebrov je zvečer razsvetljen po 570 žarnicah

O letalski katastrofi v Apeninih

Poročali smo že, da se je nad Apenini ponesrečilo veliko italijansko letalo, ki je iz Tirane vozilo v Rim 19 gostov. V zvezi s tem je bilo tudi poročano, da je pri tej priliki zgorelo za 20 milijonov lir draguljev. O tem poročajo sedaj časopisi drugače.

Med italijanskimi gosti sta bila tudi dva italijanska draguljarja, ki sta poprej peljala v Tirano veliko izbiro draguljev, ki naj bi jih kupil albanski kralj za svojo nevesto Bili so dragoceni, brušeni kamni, ki pa jih je kraljica odklonila, naker sta jih

italijanska draguljarja v taistim letalom zopet nesla nazaj v Rim. Vsi ti dragulji pa so bili zavarovani vsega skupaj za 2 milijona (ne za 20 milijonov) lir. Ko so našli zgorelo letalo, so dragulje neposredno našli v njihovih posodah pod razvalinami. Vsa druga prtljaga, med drugim tudi italijanska diplomatska pošta, pa je zgorela.

Kaki dve minuti preden se je zgodila nesreča, je letalska družba sprejela brezlično prošnjo pilota, naj mu brezlično sporoče, kam naj se obrne.

Po naključju rešeni časniki

Med Tirano in Rimom vozi letalo vsak teden le trikrat. Z letalom, ki je odletelo iz Tirane zadnji četrtlet, se je hotelo peljati v Rim tudi pet madžarskih časnikiarjev, ki so bili pri poroki. Ker pa je tisto letalo bilo prepolno, sta le dva časnikiarja mogla z njim odpotovati. Ta dva srečnika je določil za popotovanje s tem letalom zreb. Tisto letalo je srečno prišlo v Rim. Trije pa so ostali v Tirani ter bi se morali peljati z nesrečnim letalom v soboto. To pa je tistem časnikiarjem bilo preveč dolgočasno, zato so prosili v Rim, naj bi jim od tam poslali posebno letalo, da ne bo treba čakati do sobote. Niti sami niso pričakovali, da bo prošnja uslišana. Pa je bila. Posebno letalo je bilo dovoljeno, priletelo je ponje v Tirano ter jih srečno prineslo v Rim. Piloti so

Slovenči pevec Benjamino Gigli v karikaturi

Mož brez imena v Lizaboni

V mestnem zavetišču v Lizaboni je te dni umrl mož, ki je tamkaj od leta 1916 živel brez imena.

Leta 1916 je holandski trgovski parnik pripeljal v Lizabono neznanega moža, ki se je najbrž vtihtal na ladjo, da bi se zastoj vozil. Nihče pa ne ve, kako se je zgodilo, da je bil na svojem popotovanju izgubil svoj spomin. Holandski parnik je neznanca izkrcal v lizabonski luki, kjer so ga sprejeli ter skušali dognati, kdo in kaj je.

Nikdar pa se ni moglo zvedeti, kdo bi bil ta neznanec, kako se piše in odkod je. Celih 22 let je mož »brez imena« živel v lizabonskem mestnem zavetišču ter je ves ta čas spregovoril komaj nekaj stavkov. Bil je nenavadno lep človek, velik, širokih pleč, imel je modre oči in svetle lase. Kakor so njegovi streljaji zatrjevali, je bil silo lepega obnašanja, kakor človek iz višjih krogov. Ugibali so, kdo bi bil. Morda je bil vojak, ki je bil kje na kaki fronti ujet ter se je z begom hotel rešiti svojega ujetniškega taborišča. Morda je bil tudi vojaški begunec. Ta uganka je ostala do danes nerazvozlana.

Vsekakor se je zgodilo, da je v teh dolgih letih prihajalo v Lizabono več ko sto žensk iz vseh delov sveta, ki so upale, da bodo v tem neznanu odkrile svojega pogrešanega moža ali zaročenca. Bile so ženske vseh močnejših narodov. Marsikatera izmed teh žensk se je ob svojem obisku kar zaljubila v lepega neznanca ter ga hotela vzeti s seboj domov. Neznavec pa je bil enako hladen do vseh takih izjav, živel je sam zase in se za nikogar ni menil. Sicer pa se je zdel docela pri zdravi pameti.

Sedaj je ta neznan mož nenadno umrl. Pokopali so ga v Lizaboni. Na njegovem nagrobniku pa bo napisano, da tukaj počiva »Lizabonski neznanec«.

Moderni pocestni godci

Ni še tako dolgo, ko je po velikih mestih za vsakim vogalom kdo vrtel lajno ter si s tisto godbo služil svoj ljubi kruhek. Tudi po New Yorku je bilo tako. Sedaj pa je že drugače. Sedaj vidi človek po newyorških ulicah godce, ki rinejo pred seboj nekatere otroške vozičke. V otroškem vozičku pa se ne vozi otroček, marveč radijski aparat z močnim zvočnikom. Godce torej navija najlepše pesmi, ki ljudem najbolj ugajajo, od žalostnih do poskočnih in junaških. Pa mu ni treba venomer vrteti. Kar za gumb pritise, potem pa lahko z obema rokama pobira denar, ki mu ga mečejo. Poprej pa je moral z eno roko vrteti lajno in le ena roka je bila prosta. Pocestnim godcem se sedaj bolje godi, ker jim godejo drugi.

Kaj pravi kino

V Slogi

bodo odslej znižane cene vetopnic in pomnoženo število cenejših sedežev po 2.50, 4.50 in 6.50 din. Tako bo zdaj mogoče tudi najširšim slojem posecati predstave v kinu Sloga. Spored kina pa bo ostal na isti višini. V maju in juniju bodo znamenite filmske predstave, kakor »Beli tovor«, »Golem«, »Maternelle« (ki je odlikovan z najvišjim priznanjem francoske akademije), »Beli vrag« ali »Hadži Murat« (po Tolstojevem spisu istega imena), »Lukrecija Borgia« itd. Vsi ti filmi bodo občinstvo brez dvoma jako zanimali.

sicer godrnjali, češ da se za tri ljudi ne spleča voziti. Toda italijanska vlada je madžarskim časnikiarjem hotela ustreči, zlasti, da so pravočasno prišli na Hitlerjev sprejem. Ta uslužnost italijanskih letalskih oblasti je tsem madžarskim časnikiarjem rešila življenje. Če bi se bili peljali v soboto, bi bili z drugimi vred mrtvi.

Št. 120.

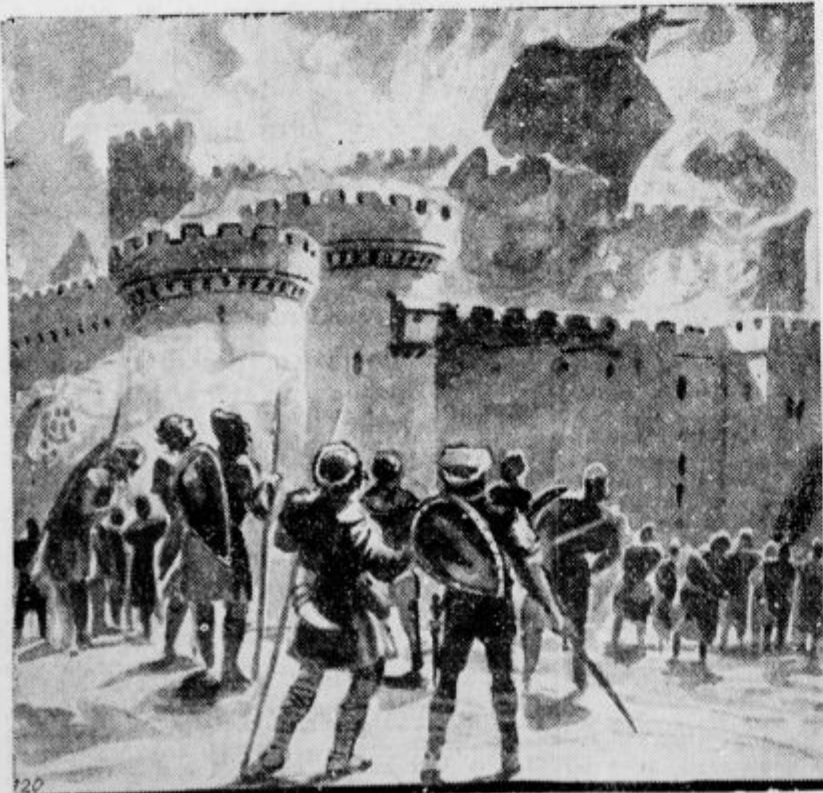
V sredi plamenov

Glasno prasketanje so plameni svigali proti nebu. In kakor orjaška goreča bakla je goreči grad metal svoje pošastne sije daleč tja v dežel. Stolp za stolpom je grmel na tla ter se sesedal. Bodisi branilci bodisi napadalci, so bili navsezadnje potisnjeni venkak pred jarke. Tukaj so se tisti redki brambovci, ki so bili še živi, skušali rešiti v gozdove.

Zmagovalci pa so se zgnatli v gruho in so začudeni ter polni groze gledali v peklenke plamene, sredi katerih je stara Ulrika še vedno mahala z rokami in vreščala svoje grozotne pesmi.

Naenkrat je strahotno zahreščalo. Trdi može so se stresli, ko so videli blazno žensko kriliti z rokama ter planiti s podirajočega se stolpa v plamene, ki so že davno požrli nasilnega gospodarja nesrečnega gradu.

Vsi prestrašeni so Sasi še dolgo stali in

molčali. Nekateri so se križali in mrmrali molitve. Strahotno tišino je nazadnje presekla glasni klic Locksleyja: »Tovariši! Veselite se, ker je delo maščevanja dovršeno! Jutri se spet snidemo pod sodnim drevesom v gozdu Horhill-Walk. Tamkaj bomo delili plen.«

Slavnostno okrašena in razsvetljena Via Trionfale — Cesta zmagoslavja v Rimu. V ozadju se vidi veličastni oltar domovine

Školjeloški gasilci vabijo

V nedeljo, 8. maja bo v Škofji Loki veličastna gasilska proslava: blagoslovitev novega gasilkega prapora, za katerega so žrtvovali prav vsi brez razlike. Z blagoslovitvijo prapora pa bodo združene še druge slovesnosti. V soboto ob pol 9. uri zvečer bo podobnica botrei g. Minki Zihler, soprog mestnega župana. V nedeljo do 8 jutraj zbiranje na prostoru od tovarne »Šešir« do Šiferja, ob pol 9 bodo belobelečene deklice prinesle novi prapor, takoj nato sprejem botrice, ob 9 pa sprejem botra g. bana dr. Marka Natlačen in drugih odličnikov. Sledi sprejem na Mestni trg, kjer bo blagoslovljen prapor, nakar bodo pripeli tri trakove in pa odlikovanje čete red sv. Save 5. st. na prapor. Nato bo spregovoril g. ban dr. M. Natlačen. Sledila bo sv. maša s pridigo na prostem. Po sv. opravi bo odlikovanih 126 gasilcev iz školjeloške gasilske župe. Popoldne bo istotam velika tombola s dragocenimi dobitki.

Risto Savin: Matija Gubec

Od prireditev celjskega kulturnega tedna je bil do sedaj dosežen prvi višek z uprizoritvijo izvršne slovenske opere Rista Savina: »Matija Gubec«. Ljubljanska opera je v ta namen našla v Ljubljani opero in jo podala kar najbolj dovršeno in v zasedbi svojih najboljših moči. Za a lepi čin so Celjani ljubljanski operi hvaležni in to so pri ponedeljkovi predstavi tudi pokazali. Takoj v pričetku je treba poudariti, da je delo v vsakem oziru uspešno, in naj bo to le skromno priznanje igralcem, solistom, dirigentu, režiserju in orkestru za ogromen trud, ki so ga vložili v delo. Uprizoritev Matije Gubca v Celju pa je bila tudi triumf priznanja in hvaležnosti, ki jo goji ne le celjska, nego vsa slovenska kulturna javnost do našega do sedaj najbolj plodovitega opernega skladatelja Rista Savina. — Čeprav je celjsko občinstvo, ki obiskuje gledališče, dokaj razvajeno, je bilo z uprizoritvijo Matije Gubca nadvse navdušeno in ni štedilo s priznanjem. — Delo je vzelo iz naše narodne zgodovine — gotovi dogodki segajo prav do Celja — in s celjsko uprizoritvijo je bil udarjen pečat naše globoke tvornosti in samobitnosti. Med občinstvom, ki je do zadnjega napolnilo hišo, smo opazili med številnimi odličniki tudi rektorja belgrijske glasbene akademije g. dr. Manojloviča, skladatelja prof. Slavka Osterca iz Ljubljane i. dr. V lepem številu so prihiteli v Celje tudi okoličani, posebno Zalcani.

Opera »Matija Gubec«, ki je prirejena po romanu A. Senoe in ji je dal obliko v verzih celjski pisatelj Fran Roš, je razdeljena v pet

dejanj. — Prvo dejanje se godi na kmečkem semnju. Naravnost sentimentalni in ljubeč je prizor na koncu dejanja, ko se Jure Mogaič (J. Franc) vrne na dvorišče svoje ljubice Jane (L. Ribičeve). Tudi muzikalno je ta del najboljše, dočim je bil v pričetku — saj zdi se tako — orkester nekoliko premočan. — Razplet drame v drugem dejanju — grajsko dvorišče Tachyja — je vseskozi naraven in verjetnost. Graščak Tachy (D. Zupan) ugrabi Jano z zvijačo, Janina oče Jurkovič (J. Betetto kot gost) pa udari s korobačem, da oslepi. Prav tako je tudi to dejanje muzikalno v skladu z vsebino in so vsi s voje vloge prav odlično izvedli. — Prvi višek tragike in vsa polnost dejanja pa je dosežena v tretjem dejanju, ki se vrši pri podzemni mlini ob Savi. Le-tu je prišla romantika skrivnega nočnega sestanka do pravega izraza, kjer je — kakor skozi celo igrano — na višku Matija Gubec (R. Primožič), Ilija Gregorič (St. Marčec) in Andr. Pasanec (A. Petrovič). Vsebinsko dejanje se bolj povzdignejo s svojo globoko tragiko zblaznela Jana, oslepel Jurkovič in pravkar se vrnišči Mogaič. Zaključek tega nadvse posrečenega, vsebinsko in muzikalno tako polnega dejanja je sončni vzhod, ko Matija Gubec, stoječ na mlinem kamnu, okrog pa je zbran narod, pozdravlja vzhajajoče sonce kot simbol svobode. To dejanje je gotovo najlepše in najmočnejše ter bo vsakemu ostalo v nepozabnem spominu. Konec tega dejanja navdušenje občinstva ni pojenjalo in je doseglo kulminacijo, ko se je pojavil na odru v krogu igralcev komponist Risto Savin, ki je prejel od gospodične Brede Rajhove krasen venec s trakovi, ki mu ga je poklonila mestna občina in druga celjska društva. Nekoliko šibkejšje je nato četrti dejanje, ker zahteva uprizoritev bitke širokih odskih dimenzij in močnega ansambla. Pretresljiv je prizor blazne Jane in umirajočega Jureta. — Drugi višek drame ozir. tragedije pa je dosežen v zadnjem dejanju, ki se dogaja na Markovem trgu v Zagrebu. Le žal, da je bil prostor za trg premajhen in prepilo številno sodelujočih. Pač pa je pretresujoče in v srce segajoče dejanje v popolni skladnosti z glasbo in glasovnim materialom solistov kakor tudi zbora. Zopet nepozabna ostane scena, ko Gubec moli skupno z ljudstvom očenaš in ko ta molitev preide med umiranjem »kralja« kmetov v himno svobodi.

Za zaključek še to: Z uprizoritvijo R. Savinovega Matije Gubca v Celju se je nudi izreden užitek glasbenih in odskih sposobnosti ter izražamo vsem ustvarjalcem najprisknejšo zahvalo. Nič manjša zahvala gre tudi prirediteljem celjskega kulturnega tedna, ki je s tem dokumentiral svojo močno nacionalno in kulturno poslanstvo. ABC

Sport

Kaj pripravljajo kolesarji za proslavo svoje 50 letnice

Ker je baš minilo 50 let, odkar je bil v beli Ljubljani ustanovljen prvi slovenski kolesarski klub, in sicer Klub slovenskih biciklistov »Ljubljana«, si je obstoječa ljubljanska kolesarska podzveza nadelala nalogo, da ta redek jubilej ene najstarejših športnih panog čim dostojnejše proslavi. V ta namen bo omenjena podzveza organizirala celodnevno kolesarsko prireditev, ki bo dne 29. t. m. — Dopoldne bodo cestne kolesarske dirke na progi Ljubljana—Vrhnika—Loganec—Planina—Rakek in obratno v Ljubljano (108 km) za glavno kategorijo; za juniore pa na progi Ljubljana—Vrhnika—Loganec in obratno (60 km). Start glavne kategorije bo točno ob 8 pred Narodnim domom na Bleiweisovi cesti, cilj pa ob 11.30; štart juniorjev ob 8.30, cilj ob 10.30. Od Nar. doma do Viča (konec tramvajske proge) bosta skupini vozili v počasnejšem tempu, medtem ko bo pravilni štart šele na Viču. — Popoldne ob 14.30 se bo pa na »Hermesovem dirkališču« razvijal pester spored različnih dirkališnih točk, zvečer ob 20 pa bo slavnostna razdelitev nagrad v restavraciji »vezda« (Kazino). — Senzacija dneva bo brezdvomno ekipina kolesarska v starinskih visokih kolesih, kakršna so naši kolesarski pionirji uporabljali prav ob ustanovitvi prvega slovenskega kolesarskega kluba. Ta skupina bo naetopila takoj po prihodu juniorjev na Bleiweisovi cesti in pa v posebni točki na dirkališču. Pokroviteljstvo nad tem redkim jubilejem slovenskega športa je blagohotno sprejel ban dr. dravške banovine g. dr. M. Natlačen, častno predsedništvo pa komandant dravške divizijske oblasti general Tonič in župan mesta Ljubljane gospod dr. J. Adlešič.

Ob tej priliki izide tudi jubilejna izdaja »Slovenskega kolesarja«, ki bo današnji športni generaciji nudila nekaj zgodovinskih zanimivosti naših kolesarskih pionirjev in pa delovanja slovenskega kolesarstva.

Mladika: Grafika

Za zaključek drugorazrednih prvenstvenih tekem se bosta v nedeljo 8. t. m. srečala na igrišču SK Mladike Grafika: Mladika. Oba najresnejša pretendenta za naslov prvaka. Medtem ko ima Mladika to prednost, da ji zadostuje že neodločen rezultat ter da igra na lastnem igrišču, so Grafikarji rutiniranejši borci, ki so dokazali svojo premoč vedno v najodločilnejših trenutkih.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Slalom tekma na Zelenici

Zadnjič razpisana tekma bo nepreklicno 8. maja 1938 na Zelenici. Ostalo kakor v prvem razpisu.

Vsak dan sveži jogurt

prirejen iz čiste bolgarske kulture, pod državnim nadzorstvom, se dobi pri

„Gorenjskih mlekarstvih zadrugah“ v Ljubljani Majstrova 10, tel. 24-46 v vseh njenih podružnicah in v kavarnah.

Hugo Wast:

38

Zlato večnega Juida

Japonska bi se podzivala verjeti temu poročilu in bi takoj izvala vstajo dvesto tisoč japonskih vojakov, ki preoblečeni v naseljenike prebivajo na Havajskih otokih pod ameriško zastavo. Njeno brodogoj bi drvelo tja, da jih zavaruje in bi se kmalu spopadlo z ameriškim tihomorskim brodogojem.

In svet bi začel goreti...

Bledi roš bi sklanjal uho k slušalu in nadzoroval vse vesti, da ne bi njegove agencije kilele drugih, kakor tiste, ki bi ogenj podžigale.

Ni dvoma, da bi zgodovina potem nekoč odkrila, da je dala prvo iskro za požar čisto navadna prevara. Nihče se ne bi spomnil Eve. — Zvalili bi krivdo na kakega slaboplačanega uslužbenca.

Dejali bi, da je Mr. Lyard zlorabil zaupanje svojega delodajalca in se hotel brzojavno pošaliti s svojo rodbino, ki prebiva na otoku Yapu. Nihče se ne bi domislil pravega vzroka.

»Ne, ne! Zdal se ni čas,« si je rekel roš in zavrniti skušnjavo. »Se zmeraj so na svetu države, ki nimajo obmejnih sporov, ne vojaških zvez, ne poženja po drugem ozemlju, kakor na primer Argentina. Te države se bodo zmeraj branile, zamerjati se v pokoli. Najprej bo treba torej pripraviti politično mnenje v teh državah na vojno.

Kako koristna bi bila rošu pri tem pomoč ubogljivega in stremiljivega lumena, čeprav bi ga to veljalo Kohenovo prijateljstvo.

Naslednji dan je roš sprejel obisk Blumovega zastopnika. Kako da je Kahal v Buenos Airesu pokoren nečisti rodbini Kohenov in da je izključil Blumena, najmočnejšega človeka v Južni Ameriki?

Elias Silberstein je na to izvedel za tajno zgodbo Kohenove rodbine.

Kmalu nato pa je napisal naslednje pismo, ki ga je podpisal s svojim visokim ugledom:

»Judovski bratje v Velikem Kahalu v Buenos Airesu.

Ne pozabite, da svete knjige primerjajo Izraela desetkrat z oljko.

Cemu ta primera, bratje Judje?

Poslušajte, kako nam to razlaga Agada v našem svetem talmudu.

1. Izrael je kakor oljka, kakaj olje, ki ga dobivamo od oljke, se ne meša z drugimi tekočinami. Tako ostane tudi Izrael sam zase in sam svoj.

2. Olje plava na vodi in tako je zapisano tudi v zakonu: »Bog te bo postavil nad vse narode.«

3. Oljki sad je treba zmečkati, da da olje. In tako je tudi Izraelu potrebna nesreča in preganjanje.

Devetnajst stoletij so nas preganjali kristjani in žideli smo v strahu, ki jih gonijo psi. Zdaj pa jim moramo biti mi v strahu.

Katoliška Cerkev je naš najnevarnejši sovražnik. Njen vpliv bomo oslabili, če bomo njen ustroj preprijli z liberalnimi mislimi in izvali verske spore.

Pospešujmo zakone med Judi in med kristjani. Izraelov rod, ki ga je izbral Bog, si s tem ne nakopava nič nevarnosti, če pomeša v svoje žile nekaj nečiste krvi. Svaštvo s krščanskimi rodbinami ne pomeni zablode, marveč nasprotno, če bomo spretni, nam bo to pomagalo, da postanemo gospodari krščanske usode.

To vam pišem, da bi vas opomnil, da se združite. Stojimo na bojišču in nesloga je lahko za nas usodna. Pozivam vas, da preklčite herem, ki ate ga izrekli proti nekomu izmed vas, zakaj zaradi svojega bogastva in svojega vpliva v visokih slojih ter pri vladi bi ta človek lahko pomnožil moč sinagoge.

Zatrdno vem, da ta človek želi, da bi se vrnil v sinagogo.

Nič zato, da se je krstil. Krščen Jud ne neha zaradi tega biti Jud. Kajti Judu je dovoljeno, da

40.000 dinarjev lahko dobite!

Kaj pomeni teh 6 slik?

Vzemite doma v roko zavitek Radiona! Prečitajte pozorno navodilo o uporabi! Prevedarite - h kateri od 6 točk navodila spada teh 6 slik? Ne pozabite na 8. maj - tedaj Vam povemo vse v tem časopisu!

RADION nagradno tekmovanje

RADION pere sam - pere prizanesljivo

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 5. maja: 12. Mojštri lahke glasbe (plošče) — 13.45 Poročila — 14. Napovedi — 15.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 16. Napovedi — 18. Koncertne suite (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolaric) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v prenos — 20. Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani: Mozartova opera »Don Juan« — v I. odmoru: Glasbeno predvajanje (g. V. Ukmar) — v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Petek, 6. maja: 11. Solaka ura: Materit (Bresn. mlit. abiturienti, vodi g. Silvo Mehora) — 12. Po naših starih (plošče) — 13.45 Poročila — 14. Napovedi — 15.20 Pisan orkestralni koncert (plošče) — 16. Napovedi — 18. Zenska ura: Podčeljska gosposinja in tujski promet (ga. Ivanka Velikonja) — 18.30 Nekaj valčkov (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 10 minut za planince — 20. Mozartova orkestralna ura (Radijski orkester) — 21. Pablo Casals igra (plošče) — 21.10 V. večer svetovne klavirske literature. Predklasični: sinovi J. S. Bacha (predava in pri klavirju izvaja g. prof. L. M. Škerjanc) — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleske plošče.

Drugi programi

Cetrtek, 5. maja: Belgrad-Zagreb: 20. Nar. pesmi, 20.30 Simf. konc., 22.20 Ljubljanski godalni kvartet (samo belgrijska postaja) — Varšava: 19.35 Lahka gl., 20.25 Igra, 21. Ork. konc. — Varšava: 20.10 Zab. gl., 22. Komorna gl. — Sofija: 19.30 Ork. konc., 20.45 Vokalni konc., 21.30 Lahka in ples. gl. — Budimpešta: 19.30 Cig. ork., 20.30 Pekarjeve skladbe, 22. Plošče, 23.30 Jazz — Trst: Milan: 21. Opera — Rim-Bar: 17.15 Izmenjava programa z Rio de Janeiro, 21. Igra, 21.30 Koncert ljubiteljev glasbe — Dunaj: 20. Prenos iz Predariške,

21.10 Pfitznerjeva simfonija, 22.30 Zab. konc. — Berlin: 20. Ples. gl. — Hamburg: 20.30 Leharjeva opereta »Cliganska ljubez« — Lipsko: 20. Drazdanska filharmonija — Monakovo: 19.30 Operetni konc., 21. Šramli in solisti — Strasbourg: 19.30 Klavir, 20.30 Lahka gl., 21.30 Duet harf, 21.40 Bacheletove skladbe.

Petek, 6. maja: Belgrad: 20. Orkester, tamburice in solisti — Zagreb: 20. Komorni ork., 22.30 Ples. gl. — Praga: 19.20 Ples. gl., 20. Zbor, 20.45 Ork. konc. — Varšava: 20.30 Jazz, 21. Simf., 22.30 Lahka gl. — Sofija: 20. Klavir, 20.45 Ork. konc., 21.30 Lahka in ples. gl. —

20% popusta

na vse damske plašče, kostume, krila in bluze, boljše in vsakdanje obleke, jutranje in pisarniške halje, otroške obleke i. t. d. nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Oglas licitacije

Krajevni šolski odbor v Lokavcu, p. Rimske Toplice, okraj Laško, razpisuje na podlagi gradbenega dovoljenja okrajnega glavarstva v Laškem P-No. 298/3-38 z dne 23. III. 1938 za zgradbo novega šolskega poslopja

dražba za vsa stavbarska dela

(zidarska, mizarska, tesarska, kleparska, pečarska, ključavničarska itd. dela.

Načrti, proračunski stroški in izmere so do 20. t. m. na vpogled pri preds. krajevnega šol. odbora v Lokavcu št. 68.

vara pogane s tem, da jih prepričuje, da je njihove vere.

Povabilo newyorškega roša je bilo za Jude v Buenos Airesu nekaj takega, kot bi bil za katoličane nalog papeža samega.

Malo dni za tem so v prestolniski sinagogi slovesno preklčali herem, ki so ga pred tridesetimi leti izrekli nad Blumeni, in za prihodnjo veliko noč so novega posvečenca izvolili za roša.

To je bil strašen napad na Mauricia Kohena in zanesljiv poraz vpliva Mayerbeerov.

Seveda se je vse to godilo v največji tajnosti, v katero zavijejo Judje vse svoje obrede pod kaznijo izobčenja ali smrti za tistega, ki bi kaj izdal.

In nihče v Buenos Airesu ni slutil, da je Zaharija Blumen, ponosni finančnik v argentinskem bankarstvu, in verjetno bodoči kandidat za predsednika države, bil glavni sinagoge, roš Velikega Kahala.

ZLATO

II. del.

I.

Čudni delavci v delavnici.

Marta Blumenova je zaupala očetu skrivnost o novem Adalidovem bogastvu: spreminjal je svince v zlato.

Bankir je mislil, da se je Adalid norčeval iz nje. Potem pa se je spomnil, da je slišal Julia Rama, kako je govoril, da znanost izvaja iz našelca o enovitosti snovi možnost, da se dajo spreminjati iz enega v drugo neka telesa, ki jim pravimo enostavna telesa.

Tisti dan je v Colegio Militar s prezirom poslušal to presenetljivo predavanje, zakaj praktični ljudje zmeraj zanikajo filozofe.

Toda Martina pripovedovanje je povzročilo, da je začel zvonja premišljati o tem, ali je možna iznajdba, ki bi prevrgla načrte Velikega Kahala.

Če bi padla veljava zlata zaradi tega, ker je nekdo iznašel način, kako se dá zlato pridobivati umetno, potem bi sinagoga več ne vladala državi in bi jih ne mogla nič več vezati z zlatimi verigami na svetovno vojno, iz katere bo vstala vrhovna oblast Izraela nad svetom.

Nekaj dni za tem so mu njegovi ogleduhi prinesli vest, da se Julius Ram neprestano razgovarja s Fernandom Adalidom. In takoj se je domislil, kako neverjetno si je opomogla Južno-amerikanska banka in si je opomogel Adalid sam, domislil se je tudi, da je nesrečni alkimist poplačal svoje dolgove.

Zazdelo se mu je vredno, da se pobavi s tem vprašanjem. Hotel je takoj ugotoviti, če imajo tisti nauki kako znanstveno podlago. Ni hotel nikomur zaupati svojega nemira, zato si je nakupil kemičnih in naravoslovnih knjig ter jih začel prebirati. Ljudje, ki so vedeli, da tiho raziskavanje v poznih nočnih urah ni bilo nikdar njegova slabost, so bili presenečeni nad to spremembo. Še bolj pa jih je presenečalo to, da mu je pri tem nenavadnem poslu pomagala tudi hči.

Marta dozdaj še ni odkrila ne na svojem svetlem čelu, ne na svojih lepih roki znamenja Antikristovega. Toda v ličih je čutila vročino sinagoge, kamor je zdaj zahajala in v ušesih so jo bodle kakor pušice besede talmuda proti častilecem zlatega teleta.

Toda bolj kakor bogoslovna vprašanja, ki jih je prepuščala rabinom, so jo zanimala plemenska vprašanja. Prebdevala je od poženja pri mišlih, da bodo ljudje njenega rodu kralji vsega sveta. Včasih se je Antikrist, ki je nekje na svetu že bil, pokazal v njenih olivnih obeh in v njenem izjavajočem telesu.

Če bi je bil Kohen imel rad, kakšno strašno kopje za kristjane bi bila v njegovih rokah!

Toda ta človek, ki so mu pred zasenčenimi očmi migljale skrivnosti iz Kahala, ne misli več nanjo.

Zanimalo
Vas bo,
da ima trdka
R. Miklauc
„Pri Škofu“
na zalogi vse vrste
SVILE
kot crep de chine,
crep marocaine
itd. v najnovejših
modnih vzorcih.
Cene
zelo ugodne!

AGFA BILLY-CLACK z vdelano rumenico

samo
= din 199.-

Dva ISOCHROM drobnnozrnata
filma. Vsak film za 16 posnetkov

DOBIVA SE V VSEH FOTOTRGOVINAH.

Radiotermaalne, znane, za
vse bolezni priporočljive:

Šmarješke Toplice 27° R

sprejemajo v predsezoni od 1. maja do
30. junija na 10 dnevno penzijo (3 krat na
dan dobra, domača hrana, stan in kopeli)
za 400 din. V glavni sezoni od 1. julija do
31. avgusta za 10 dni 450 din za osebo.

Trstje

za strope iz naj-
boljšega materiala.
vezano s pobakreno
žico izdeluje in
dobavlja

Jos. R. PUH, Ljubljana

zaloge parketov
Gradaška ulica 22 Telefon 25-13

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje
v pritličju, oddam s 1. ju-
nijem, Orlova ulica 17

Trisobno stanovanje
oddam z junijem za 500
din mesečno. Mestni trg
št. 8-II, - Jaklič (6)

Štirisobno stanovanje
udobno, ves komfort in
pritlikline, oddam za av-
gustov termin. Kerstiko-
va 7, Ogled od 11-15 v
I. nadstropju (6)

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob,
kabineta, kopalnice in
vseh pritliklin, v novi
stavbi - oddam s 1. ju-
nijem v Medvedovi ul. 19

Prodamo

Cvetlični med

trčen, nov, zdravilni, naj-
finjši, kante po 30 kg
450 din, kante po 10 kg
150 din - franko poština
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla

»Kappel« pisalni stroji
pričajo o odličnih izdelkih
nemških tovarn. - Pisalni
stroji za pisarno in po-
tovanje. - Najmodernejša
oprema!

KLEINDIENST & POSCH
Maribor, Aleksandrova 44

KOLESA

najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri že od
din 550,- naprej.

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Prodaja pod roko

raznih oblik, zlatine, bo
dne 7. maja 1938 ob 17
pri trdki A B C v šiški.
Informacije se dobe pri
dr. Viktor Mačku, odvet-
niku v Ljubljani, Tavča-
jeva ulica 3 (1)

Trgovsko opremo

z nekaj zalogo, event.
tudi z obrtnim listom, z
vpeljanim lokalom indu-
strijskega mesta, prodam.
Ponudbe podružnici »SI«
na Jesenicah pod značko
»Zelo ugodno« 7107 (1)

Resnično govoré, ko trdijo,
da prodajamo
najboljša in najcenejša

kolesa

rezervne dele in
motorna kolesa.
Velika izbira!

Kolesa od 500 din naprej.
Splošna trgovska družba
z. o. z.
št. Vid nad Ljubljano

Presenetljivo odkritje zdravnikov vrača mladost uveli gubasti koži

Neki dunajski medicinski strokovni list
objavlja poslednje zmagoslavje znanosti, ki
bo zadivilo svet. Dognan je bil ne samo
vzrok gub, marveč tudi način, kako jih je
mogoče odstraniti. Materam pa celo tudi
starim mamam se lahko vrne čista sveža
poln njihovih dekliških dni. Ženske petdeset-
nih pa celo tudi šestdesetih let lahko spet
dobijo gladko in nenagubano mladostno kožo.

Gube izhajajo od tega, ker koža s stara-
njem izgublja nekatere bistvene redilne ele-
mente. Te elemente zdaj pripravljajo iz
skrbno odbranih mladih živali. Čim dobi
človeška koža spet te elemente, jo osvežijo
in pomladijo. To so presenetljivi rezultati
raziskovanj, izvršenih na dunajskem vseučil-
lišču pod vodstvom profesorja dr. Stejskala.
Izključno pravico izkoriščanja odkritja tega

profesorja si je z ogromnimi stroški pridobi-
la trdka Tokalon. Njen ekstrakt živih
kožnih celic, ki se imenuje »Biocel«, se
lahko našde samo v kremi Tokalon (rožnate
barve). Pri kemičnih preizkušnjah, pri žen-
skah od 60 do 70 let so bile gube odstra-
njene v šestih tednih (glej izčrpno poročilo
v Dunajskem Medicinskem Vestniku).

Uporabljajte vsak večer rožnato kremo
Tokalon, hranilo za kožo. Ona hrani in
pomlaja kožo med tem ko Vi spite. Gube
kmalu izginejo. V nekaj tednih boste za leta
in leta mlajši. Čez dan uporabljajte belo
kremo Tokalon (brez masčobe). Ona raz-
kroja zajedalce, krči povečane žnojnice in
napravljata najtemnejšo in najodpornjšo kožo
mehko, belo in gladko. Uspešni rezultati so
zajamčeni ali pa se Vam vrne denar.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din.
Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek
za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. —
Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petina
vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba
priložiti znamko.

Službo dobe

Dva mizarska pomočnika
sprejemem takoj z vso
oskrbo. Sitar, Križe, Go-
renjsko (b)

Uslužbenko

za domača dela, katera
se razume tudi malo na
šivanje, sprejemem. Ljub-
ljana, Karlovska c. št. 4.

Dekle

pridno in pošteno, ki zna
samostojno kuhati, sprej-
me majhna družina v
Ljubljani. Ponudbe v upr.
»Slov. pod »Maj« (b)

Kuhinjsko blagajničarko
verzirano, solidno in za-
nesljivo, z dobrimi spr-
ječevali ter znanjem hrvat-
skega jezika — sprejme
restavracija Varoška piv-
nica, Zagreb, Gajeva 9

Sprejemmo

mlajšega in sposobnega
uradnika, uporabnega tu-
di za nujno službo v trg.
siroki. Pogoji: odgovar-
jajoča solska izobrazba,
znanje slovensčine, neme-
ščine in vsaj deloma
srbohrvaščine. - Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Sposobnost« št. 7103 (b)

Solidno, izobraženo gospo
v starosti 35-45 let, ki do-
bro obvlada slovenski in
nemški ter po možnosti
tudi hrvatski jezik, sprej-
memo za predavanja v me-
stu in na deželi, ter dve
propagandisti, v starosti
30-40 let za obiskovanje
privatnih strank. - Samo
pismene ponudbe z naved-
bo referenc na »Reklam
Rozman«, Ljubljana, Pra-
žakova 8-I. (b)

Dva čevljar, pomočnika

sprejme takoj Čadež,
Škofja Loka. (b)

Vajenci

Natakarskega vajenca

sprejemem. Ponudbe upr.
»Slov.« v Mariboru pod
»Vajence« št. 766 (v)

Kupimo

Več vagonov bukovih drv
suhih - kupim. Franja
Kacelj, Ljubljana VII., Ce-
lovška 67 (k)

Registrirno blagajno

kupim. Ponudbe s točnim
opisom poslati v upravo
»Slov.« pod »Registrirka«
št. 7119 (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
»ERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

SOBE

ODDAJO:

Opremljeno sobo
lepo, prostorno - oddam
takoj ali pozneje. Komar,
Cankarjevo nabrežje 7-II.

Naročajte
SLOVENCA
najcenejši
slovenski dnevnik

Objave

Gospa Zipkin

se je preselila. Informa-
cije v poslovnih zadevah
pri Kokalj, palača »Du-
nava«, vrata št. 24, telefon
20-24. (o)

Razno

Nameščence in delavce

trdke inž. Tornago, dr.
z o. z., prošim za seda-
nje točne naslove, ker
bom terjatve prvega raz-
reda zaradi dobljene iz-
podbojne, proti banki na-
perjene pravde, izplačal
konec maja, ko banka
poravnava svoj dolg. — Dr.
Ivo Benkovič, odvetnik v
Ljubljani, Beethovnova 6,
kot upravitelj stečajnega
sklada. (r)

Milostljiva!

Vaš krzneni plašč čez po-
letje shranimo, obenem iz-
vršimo potrebna popravila
za polovično ceno. Plačljivi-
vo šele jeseni ob prevze-
mu. — ROT, krznarstvo,
Ljubljana, Mestni trg št. 5
— telefon 20-05. (r)

Padavica

(epilepsija)

krči, živčne bolezni in
pomanjkanje spanja. —
Zanesljivi in najboljši
uspehi so se dosegli z
uporabo skozi trideset let
preizkušenega

»Epilepsana«

Pobližnja navodila daje
lekarna Fister, Ostjsek III.

M. STELE
trgovina z lužnim in domačim sadjem,
zelenjavo in deželimi pridelki na debelo

Ljubljana, škofijska palača
vhod Pogačarjev trg

Na zalogi vedno sveža povrtina (solata,
špargli, grah, nov krompir, artičoke, kar-
fiole), sadje, oranže italijanske, grške in
Jaffa, limone, rozine, fige vseh vrst,
mandlji, lešniki, orehi itd.

Telefon 25-47 Skladišče Tabor 2
Točna postrežba. Solidne cene

Novosti vseh oblačil

sport, kamarn obleke,
perilo itd. — najceneje!
Presker, Ljubljana. (1)

Posedstva

Hiša - vila

v Bih. Bistrici, naprodaj.
Več se izve pri dr. Pe-
trliču, Boh. Bistrica (p)

Srednje posestvo

v lepem kraju Slovenije
kupim. Ponudbe z opisom
v upravo »Slovenca« pod
»Lepo posestvo« 7110 (p)

Stavbne parcele

v Ljubljani in okolici,
primerne za eno- in dvo-
družinske hiše - kupi Moj
dom, Ljubljana, Dvora-
kova 8. Prosim pismene
ponudbe (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno na-
obraženi posredovalec -
Cesta 29 oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

Za birmo...

Darilo za celo
življenje

**CHRONOMETRE
ELECTION**

Obiščite

POSTOJNSKO JAMO

(Postojna pri Trstu in Opatiji — Italija)

Največje podzemsko čudo sveta

Električna razsvetljava — Motorna železnica —
Odprta celo leto — Izkoristite nakazila za hotele
in bencin ter znižanje vozne na želez. (50-70%)
Pojasnila: ENIT, Petra Kociča br. 6, Beograd in vsi
ostali potniški in prometni biroji.

+

KMECKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADOVLJICI
javlja, da je Vsemogočni poklical k sebi po zasluženju plačilo
dolgoletnega člana našega načelstva, gospoda

JANEZA MOHORČA

posestnika na Zgoši

Pogreb blagega pokojnika je bil v sredo na pokopališču
v Begunjah. — Naj počiva v Bogu!
Radovljica, dne 5. maja 1938.

UPRAVNI IN NADZORNI ODBOR.

+

V globoki žalosti naznanjamo prežalostno vest, da je naša
dobra mama, gospa

Marija Rajer roj. Ferjančič

posestnica v Celju

dne 4. maja ob 6 zjutraj v celjski bolnišnici, po daljšem
trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 6. maja
ob 4 popoldne iz mrtvašnice na mestno pokopališče.
Celje, dne 5. maja 1938.

Zalujoči: Evgen, mož; Boris, Kazimir, Bojan, Frane, sinovi;
Evgenija in Anica, hčere — ter ostalo sorodstvo.